

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

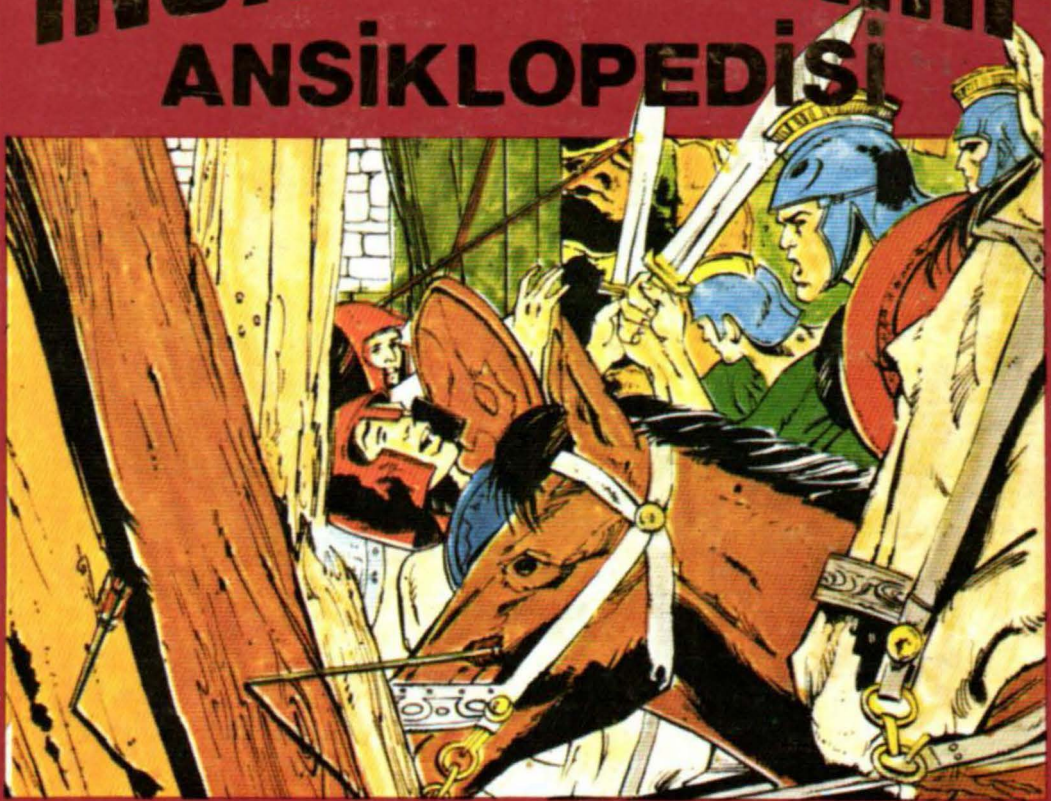
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

ESKİ YUNAN I

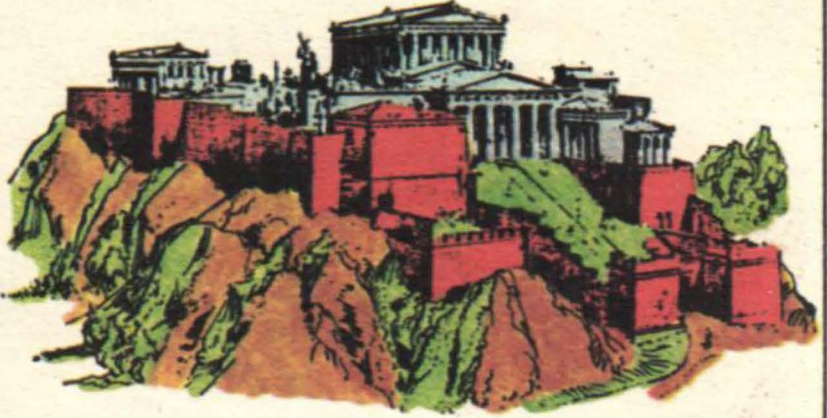
KARACAN

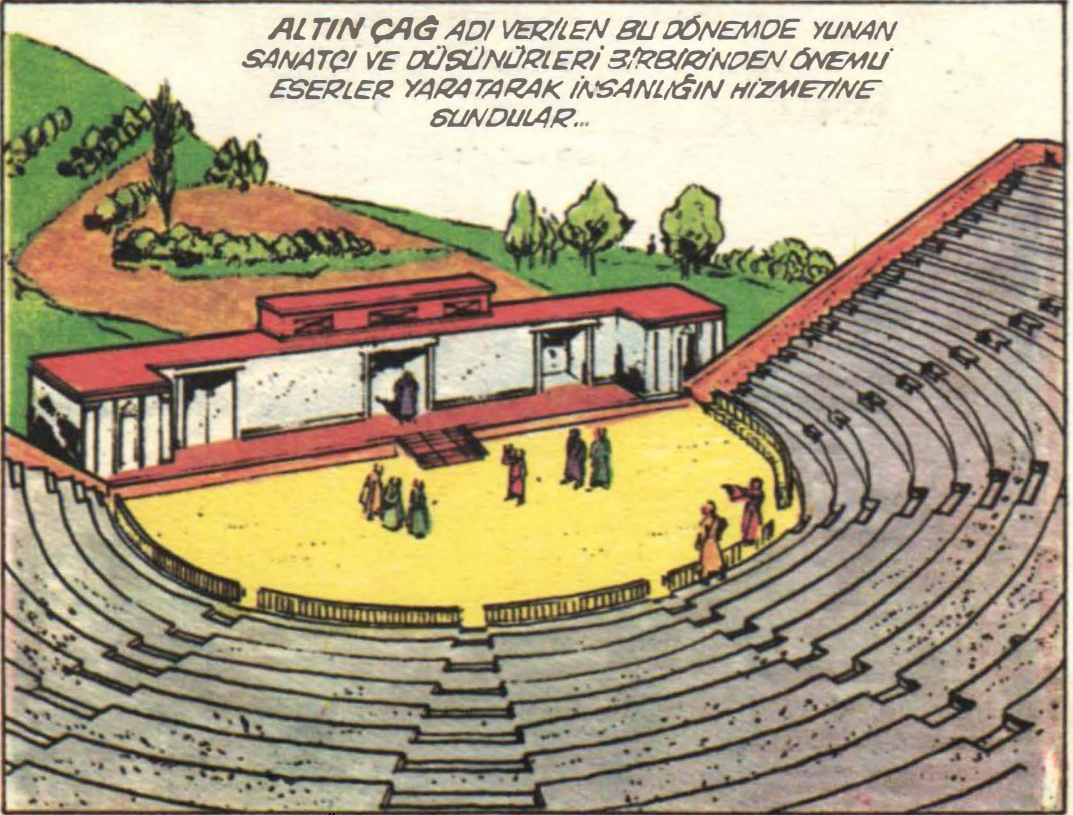
ESKİ YUNAN

ESKİ YUNAN

**YUNAN
UYGARLIĞI**
M.Ö. V. YÜZYILDA
EN PARLAK
DEVİRİNİ YAŞI-
YORDU VE
BÜTÜN AK-
DENİZ'E
YAYILMIŞ
DURUMDAYDI...

ALTIN ÇAĞ ADI VERİLEN BU DÖNEMDE YUNAN
SANATÇI VE DÜŞÜNÜRLERİ BİRBİRİNDEN ÖNEMLİ
ESERLER YARATARAK İNSANLIĞIN HİZMETİNE
SUNDULAR...

YUNANLILAR BU BÖLGEYE GELMEDEN ÇOK ÖNCE DE, M.Ö. 6.000 YILLARINDA BU TOPRAKLARDA YERLESEN İNSANLAR VARDI VE BU İNSANLAR NEOLİTİK ÇAĞ KÜLTÜRÜNÜ YAŞIYORLARDI. KISA SÜRE SONRA BAKIR İŞLEMENE BAŞLADILAR... İLK KEZ EGE ADALARINDA İŞLENEN BAKIR, BÜTÜN YARIMADAYA YAYILDI...

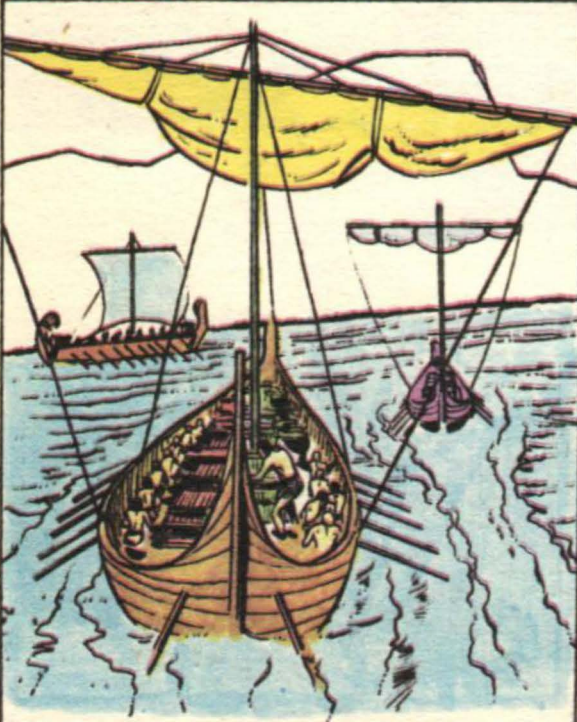

ZATEN BÖLGEDE İLK UYGARLIK BELİRTİLERİ HER ZAMAN İÇİN ÖNCE EGE ADALARINDA GÖRÜLÜRÜDÜ... BUNLARIN EN ÖNEMLİSİ, 260 km. UZUNLUĞUNDA VE 60 km. GENİSLİĞİNDE OLAN, DAĞLIK BİR ARAZİYE SAHİP **GİRİT ADASIYDI...**

GİRT ADASININ COĞRAFİ DURUMU GELİŞMEYE HER BAKIM-DAN ELVERİSLİYDİ. BUNDA ADANIN YAKININDA YER ALAN ANADOLU YARIMADASININ DA BÜYÜK PAYI VARDI. AYRICA ADA HALKI İLE FENİKE KIYILARI VE MİSİR ARASINDA ÖNEMLİ TİCARİ İLİŞKİLER KURULMUŞTU...

İHTİYAÇLARI OLAN BAKIRI KIBRIS ADASINDAN SAĞ-LARLARDI. M.Ö. 3000 YILINA DOĞRU TUNÇ DEVRİNE GEÇİLMESİ İLE BİRLİKTE BU KEZ KALAY AÇIĞI, İSPANYA KIYILARI VE İTALYA'DAN KARŞILANDI...

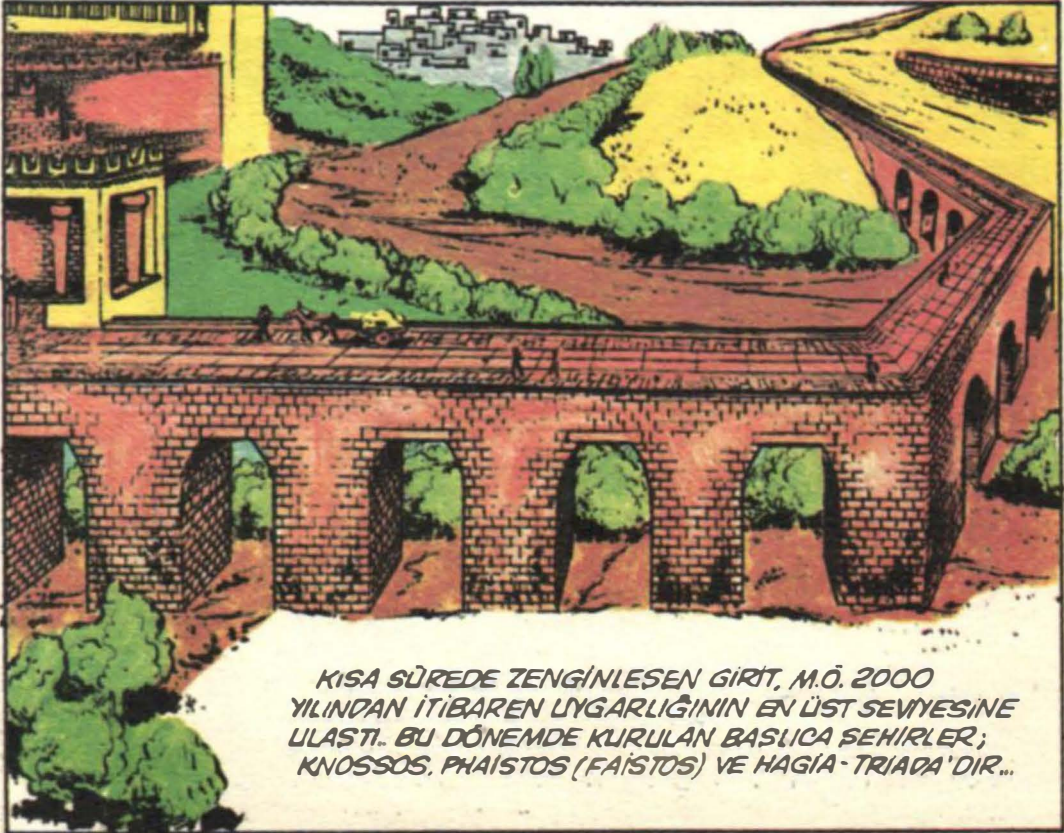

BUNDA AYNI ZAMANDA GİRİTLİLERİN ERKEN DEVİRDEN İTİBAREN GEMİCİLİK ALANINDA İLERLEMELERİNİN ROLÜ BÜYÜKTÜ...

BU YOLLA ELDE EDİLEN
MADEN, KÜLÇE HALİNE
GETİRİLİR VEYA İŞLENEREK
YÜKSEK KARLARI **DOĞU**
AKDENİZ ÜLKELERİNDE
PAZARLANIRDI...

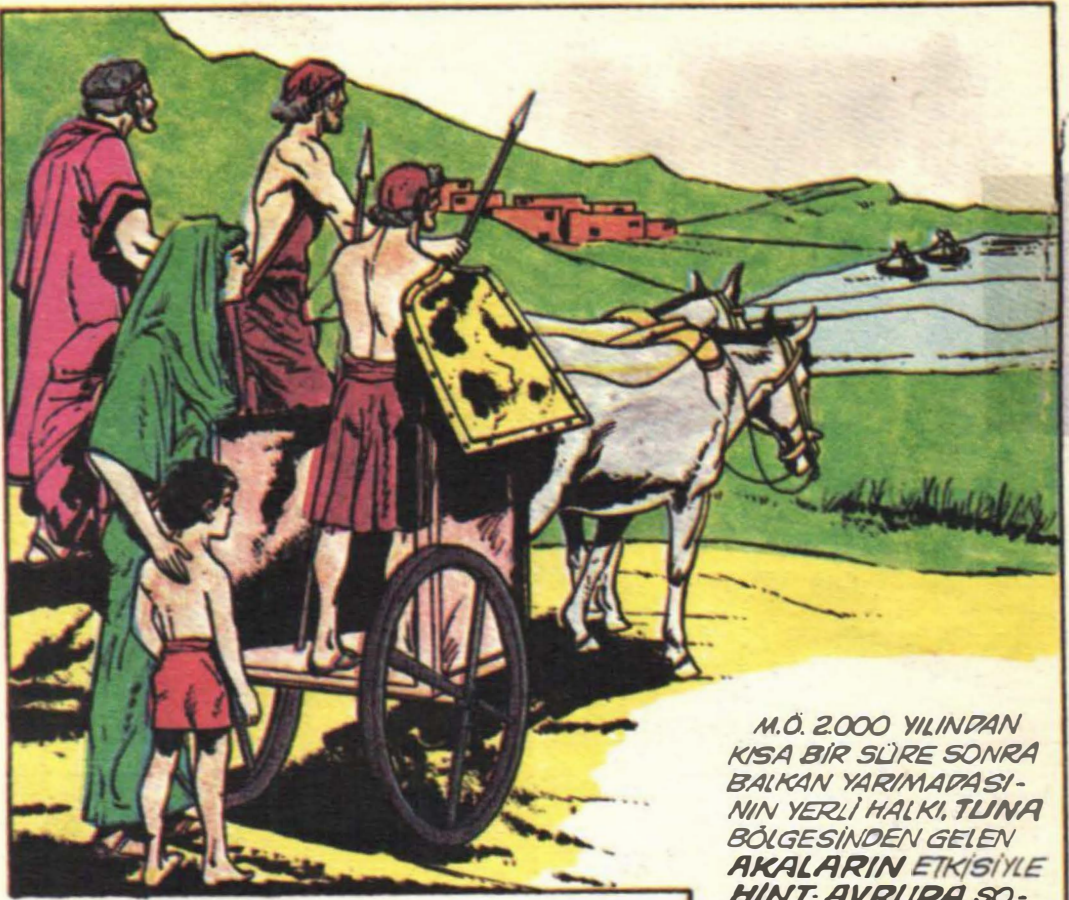
KISA SÜREDE ZENGİNLESEN GİRT, M.Ö. 2000
YILINDAN İTİBAREN UYGARLIĞININ EN ÜST SEVİYESİNE
ULAŞTI. BU DÖNEMDE KURULAN BAŞLICA ŞEHİRLER;
KNOSSOS, PHAİSTOS (FAİSTOS) VE HAGİA-TRİADA'DIR...

M.Ö. 1600 YILINA DOĞRU KNOSSOS
SEHİRİ DİĞER SEHİRLERİ EGEMENLİĞİ ALTINA
ALARAK BİR İMPARATORLUK KURMAYI BA-
SARDI.. GİRİT'İN EN PARLAK DEVRİNİ
YASADIĞI BU DÖNEME GİRİT-
MİNOS ÇAĞI ADI VERİLİR...

İMPARATORLUK AYNI
ZAMANDA KYKLADES
(KIKLAD) APALARI VE
BALKAN YARIMADASIN-
DA DA EGEMENDİ...

M.Ö. 2000 YILINDAN
KISA BİR SÜRE SONRA
BALKAN YARIMADASI-
NIN YERLİ HALKI, TUNA
BÖLGESİNDEN GELEN
AKALARIN ETKİSİYLE
HİNT- AVRUPA SO-
YUNDAN BİR TOPLUMA
DÖNÜŞTÜ...

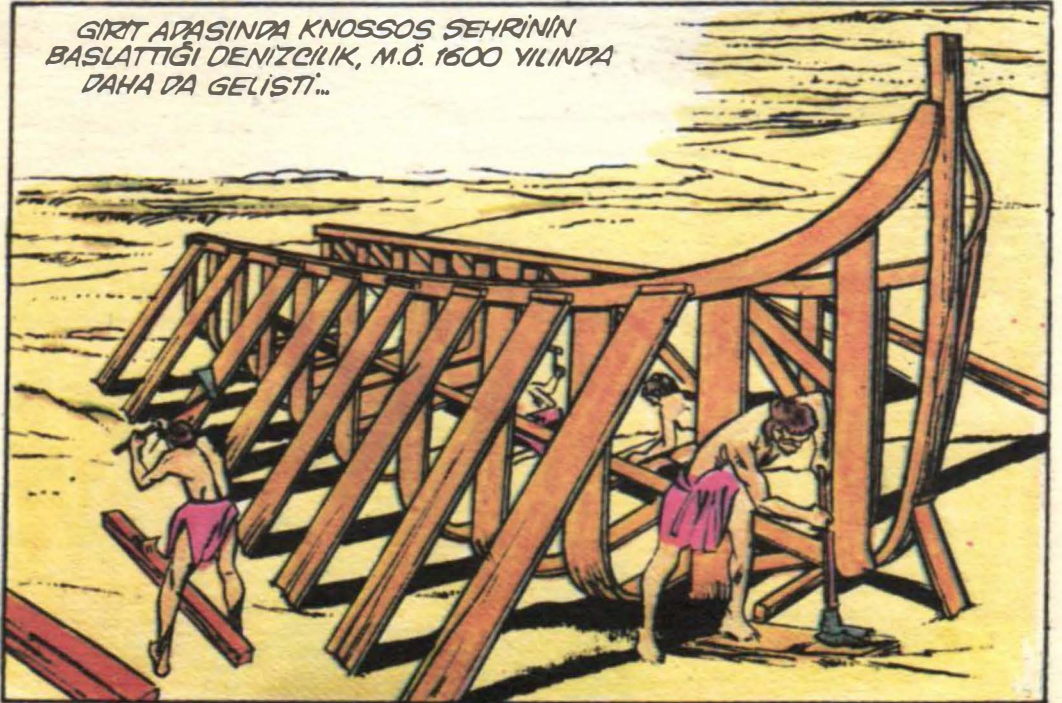

AKALAR BU BÖLGEYE
GELEN İLK YUNANLI KAVİM-
Dİ.. ATLARIN ÇEKTİĞİ SA-
VAŞ ARABALARI VE TUNÇ-
TAN SİLAHLARI VARDI...
KISA ZAMANDA YERLİ
HALKI SİNDİREREK BELLİ
BİR ÜSTÜNLÜK SAĞLA-
DILAR...

GÜNEYE DOĞRU İLERLEDİLER VE M.Ö. 1700 YILINDA
PELOPONNES'İ İSGÂL ETTİLER.. AKALARIN GİRİT
UYGARLIĞIYLA İLK KARŞILAŞMALARI BU DÖNEME
RASTLAR...

GİRİT ADASINDA KNOSSOS SEHRİNİN
BASLATTIĞI DENİZCİLİK, M.Ö. 1600 YILINDA
DAHA DA GELİŞTİ...

... TANRI SOYUNDAN GELDİĞİNE
İNANILAN VE BÜTÜN YETKİLERİ
ELİNDE BULUNDURAN BİR KRAL
TARAFINDAN YÖNETİLİRDİ...

BEREKET SEMBOLÜ OLAN ANA
TANRIÇANIN DİNİ AÇIDAN ÖNEMLİ
BİR ROLÜ VARDI...

**GİRİT ADASININ TANRISI, BOĞA
BASLI VE İNSAN VÜCUTLU MİNO-
TAUROS'TU.. GEREK ANA TANRI-
ÇA, GEREKSE BOĞAYI KUTSAL
OLARAK KABUL ETME İNANCI,
ANADOLU'NUN GİRİT LÜZE-
RİNDEKİ ETKİSİNİ GÖS-
TERMEKTEDİR...**

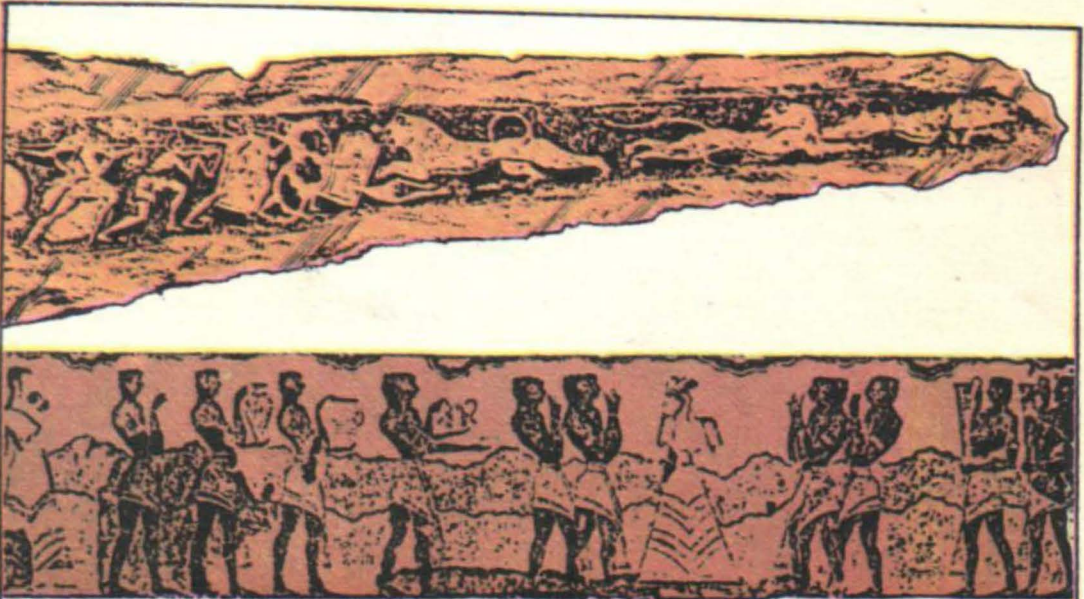
**BU TANRI ADINA DÜZENLENEN DİNSEL TÖRENLERDE AKROBATLAR,
AZGIN BİR BOĞANIN SIRTINDA, NEFES KESEN GÖSTERİLER SUNARLARDI.**

MÖ. III. B'NDEN İTİBAREN KULLANILAN
YAZI, ZAMANLA GELİŞEREK **LİNEER A (ÇİZGİ A)**....

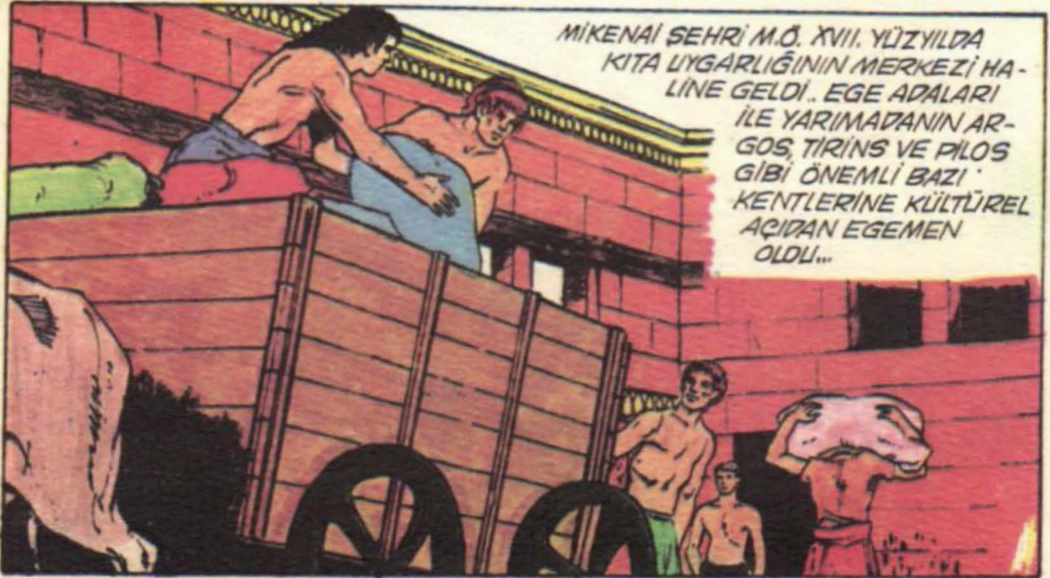
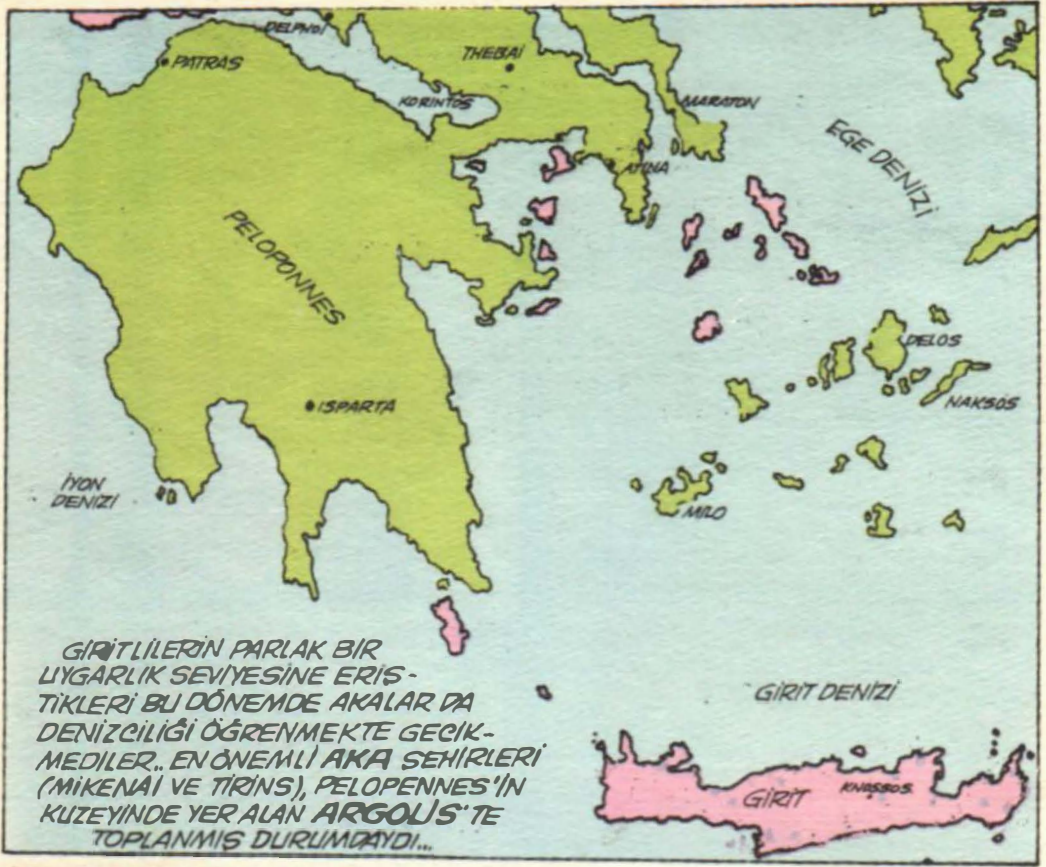
(a)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
90	91	92	93	94	95	96	97	98	99
100	101	102	103	104	105	106	107	108	109
110	111	112	113	114	115	116	117	118	119
120	121	122	123	124	125	126	127	128	129
130	131	132	133	134	135	136	137	138	139
140	141	142	143	144	145	146	147	148	149
150	151	152	153	154	155	156	157	158	159
160	161	162	163	164	165	166	167	168	169
170	171	172	173	174	175	176	177	178	179
180	181	182	183	184	185	186	187	188	189
190	191	192	193	194	195	196	197	198	199
200	201	202	203	204	205	206	207	208	209
210	211	212	213	214	215	216	217	218	219
220	221	222	223	224	225	226	227	228	229
230	231	232	233	234	235	236	237	238	239
240	241	242	243	244	245	246	247	248	249
250	251	252	253	254	255	256	257	258	259
260	261	262	263	264	265	266	267	268	269
270	271	272	273	274	275	276	277	278	279
280	281	282	283	284	285	286	287	288	289
290	291	292	293	294	295	296	297	298	299
300	301	302	303	304	305	306	307	308	309
310	311	312	313	314	315	316	317	318	319
320	321	322	323	324	325	326	327	328	329
330	331	332	333	334	335	336	337	338	339
340	341	342	343	344	345	346	347	348	349
350	351	352	353	354	355	356	357	358	359
360	361	362	363	364	365	366	367	368	369
370	371	372	373	374	375	376	377	378	379
380	381	382	383	384	385	386	387	388	389
390	391	392	393	394	395	396	397	398	399
400	401	402	403	404	405	406	407	408	409
410	411	412	413	414	415	416	417	418	419
420	421	422	423	424	425	426	427	428	429
430	431	432	433	434	435	436	437	438	439
440	441	442	443	444	445	446	447	448	449
450	451	452	453	454	455	456	457	458	459
460	461	462	463	464	465	466	467	468	469
470	471	472	473	474	475	476	477	478	479
480	481	482	483	484	485	486	487	488	489
490	491	492	493	494	495	496	497	498	499
500	501	502	503	504	505	506	507	508	509
510	511	512	513	514	515	516	517	518	519
520	521	522	523	524	525	526	527	528	529
530	531	532	533	534	535	536	537	538	539
540	541	542	543	544	545	546	547	548	549
550	551	552	553	554	555	556	557	558	559
560	561	562	563	564	565	566	567	568	569
570	571	572	573	574	575	576	577	578	579
580	581	582	583	584	585	586	587	588	589
590	591	592	593	594	595	596	597	598	599
600	601	602	603	604	605	606	607	608	609
610	611	612	613	614	615	616	617	618	619
620	621	622	623	624	625	626	627	628	629
630	631	632	633	634	635	636	637	638	639
640	641	642	643	644	645	646	647	648	649
650	651	652	653	654	655	656	657	658	659
660	661	662	663	664	665	666	667	668	669
670	671	672	673	674	675	676	677	678	679
680	681	682	683	684	685	686	687	688	689
690	691	692	693	694	695	696	697	698	699
700	701	702	703	704	705	706	707	708	709
710	711	712	713	714	715	716	717	718	719
720	721	722	723	724	725	726	727	728	729
730	731	732	733	734	735	736	737	738	739
740	741	742	743	744	745	746	747	748	749
750	751	752	753	754	755	756	757	758	759
760	761	762	763	764	765	766	767	768	769
770	771	772	773	774	775	776	777	778	779
780	781	782	783	784	785	786	787	788	789
790	791	792	793	794	795	796	797	798	799
800	801	802	803	804	805	806	807	808	809
810	811	812	813	814	815	816	817	818	819
820	821	822	823	824	825	826	827	828	829
830	831	832	833	834	835	836	837	838	839
840	841	842	843	844	845	846	847	848	849
850	851	852	853	854	855	856	857	858	859
860	861	862	863	864	865	866	867	868	869
870	871	872	873	874	875	876	877	878	879
880	881	882	883	884	885	886	887	888	889
890	891	892	893	894	895	896	897	898	899
900	901	902	903	904	905	906	907	908	909
910	911	912	913	914	915	916	917	918	919
920	921	922	923	924	925	926	927	928	929
930	931	932	933	934	935	936	937	938	939
940	941	942	943	944	945	946	947	948	949
950	951	952	953	954	955	956	957	958	959
960	961	962	963	964	965	966	967	968	969
970	971	972	973	974	975	976	977	978	979
980	981	982	983	984	985	986	987	988	989
990	991	992	993	994	995	996	997	998	999
1000	1001	1002	1003	1004	1005	1006	1007	1008	1009
1010	1011	1012	1013	1014	1015	1016	1017	1018	1019
1020	1021	1022	1023	1024	1025	1026	1027	1028	1029
1030	1031	1032	1033	1034	1035	1036	1037	1038	1039
1040	1041	1042	1043	1044	1045	1046	1047	1048	1049
1050	1051	1052	1053	1054	1055	1056	1057	1058	1059
1060	1061	1062	1063	1064	1065	1066	1067	1068	1069
1070	1071	1072	1073	1074	1075	1076	1077	1078	1079
1080	1081	1082	1083	1084	1085	1086	1087	1088	1089
1090	1091	1092	1093	1094	1095	1096	1097	1098	1099
1100	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109
1110	1111	1112	1113	1114	1115	1116	1117	1118	1119
1120	1121	1122	1123	1124	1125	1126	1127	1128	1129
1130	1131	1132	1133	1134	1135	1136	1137	1138	1139
1140	1141	1142	1143	1144	1145	1146	1147	1148	1149
1150	1151	1152	1153	1154	1155	1156	1157	1158	1159
1160	1161	1162	1163	1164	1165	1166	1167	1168	1169
1170	1171	1172	1173	1174	1175	1176	1177	1178	1179
1180	1181	1182	1183	1184	1185	1186	1187	1188	1189
1190	1191	1192	1193	1194	1195	1196	1197	1198	1199
1200	1201	1202	1203	1204	1205	1206	1207	1208	1209
1210	1211	1212	1213	1214	1215	1216	1217	1218	1219
1220	1221	1222	1223	1224	1225	1226	1227	1228	1229
1230	1231	1232	1233	1234	1235	1236	1237	1238	1239
1240	1241	1242	1243	1244	1245	1246	1247	1248	1249
1250	1251	1252	1253	1254	1255	1256	1257	1258	1259
1260	1261	1262	1263	1264	1265	1266	1267	1268	1269
1270	1271	1272	1273	1274	1275	1276	1277	1278	1279
1280	1281	1282	1283	1284	1285	1286	1287	1288	1289
1290	1291	1292	1293	1294	1295	1296	1297	1298	1299
1300	1301	1302	1303	1304	1305	1306	1307	1308	1309
1310	1311	1312	1313	1314	1315	1316	1317	1318	1319
1320	1321	1322	1323	1324	1325	1326	1327	1328	1329
1330	1331	1332	1333	1334	1335	1336	1337	1338	1339
1340	1341	1342	1343	1344	1345	1346	1347	1348	1349
1350	1351	1352	1353	1354	1355	1356	1357	1358	1359
1360	1361	1362	1363	1364	1365	1366	1367	1368	1369
1370	1371	1372	1373	1374	1375	1376	1377	1378	1379
1380	1381	1382	1383	1384	1385	1386	1387	1388	1389
1390	1391	1392	1393	1394	1395	1396	1397	1398	1399
1400	1401	1402	1403	1404	1405	1406	1407	1408	1409
1410	1411	1412	1413	1414	1415	1416	1417	1418	1419
1420	1421	1422	1423	1424	1425	1426	1427	1428	1429
1430	1431	1432	1433	1434	1				

... VE **LİNEER B (ÇİZGİ B)** SİSTEMLERİNE ULAŞTI.. BU SONUNCUSU,
DÖRT GİRİT YAZISINDAN BUGÜNE KADAR ÇÖZÜLEBİLMİŞ TEK YAZI
SEKİDİR..

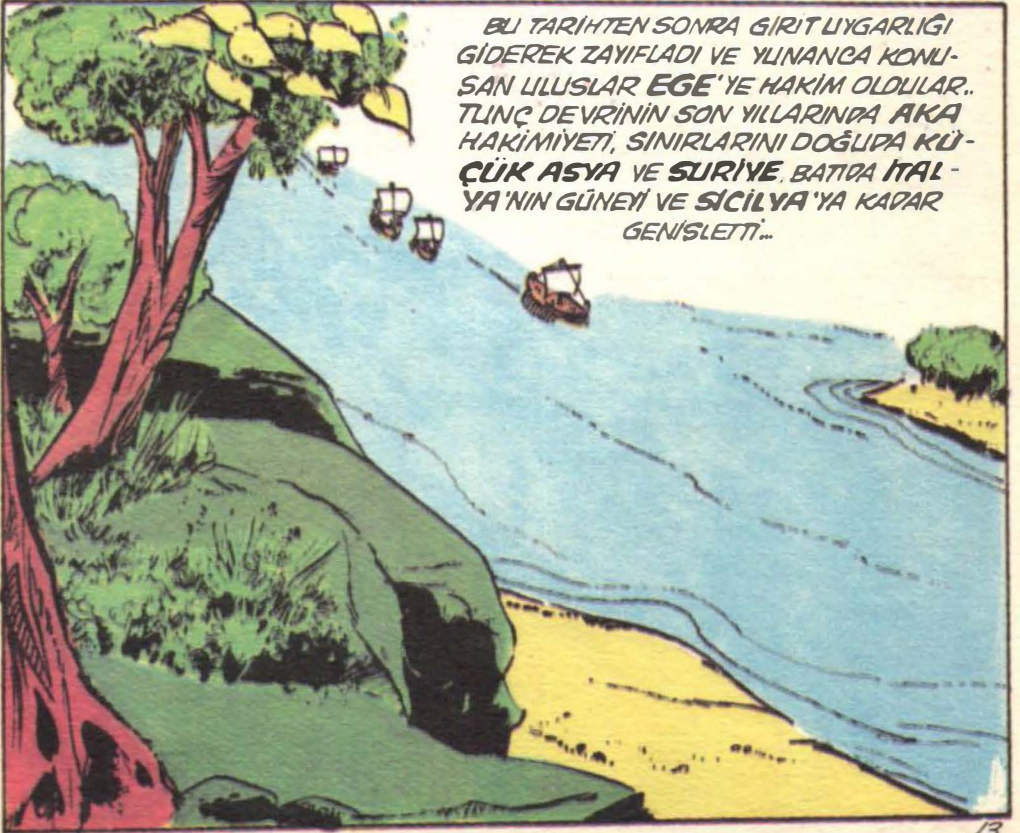

ELE GEÇİRİLEN KİTABELER, BASİT ENVANTER KALINTILARI OLUP, O DÖNEMİN
İNSANLARIYLA GELENEK VE GÖRENEKLERİNİ YANSITIR.. ÇOĞUNLUKLA SARAY
DUVARLARINDA YER ALAN FREKS VE ALÇAK KABARTMALARLARDAN
ÇIKARILMIŞTIR...

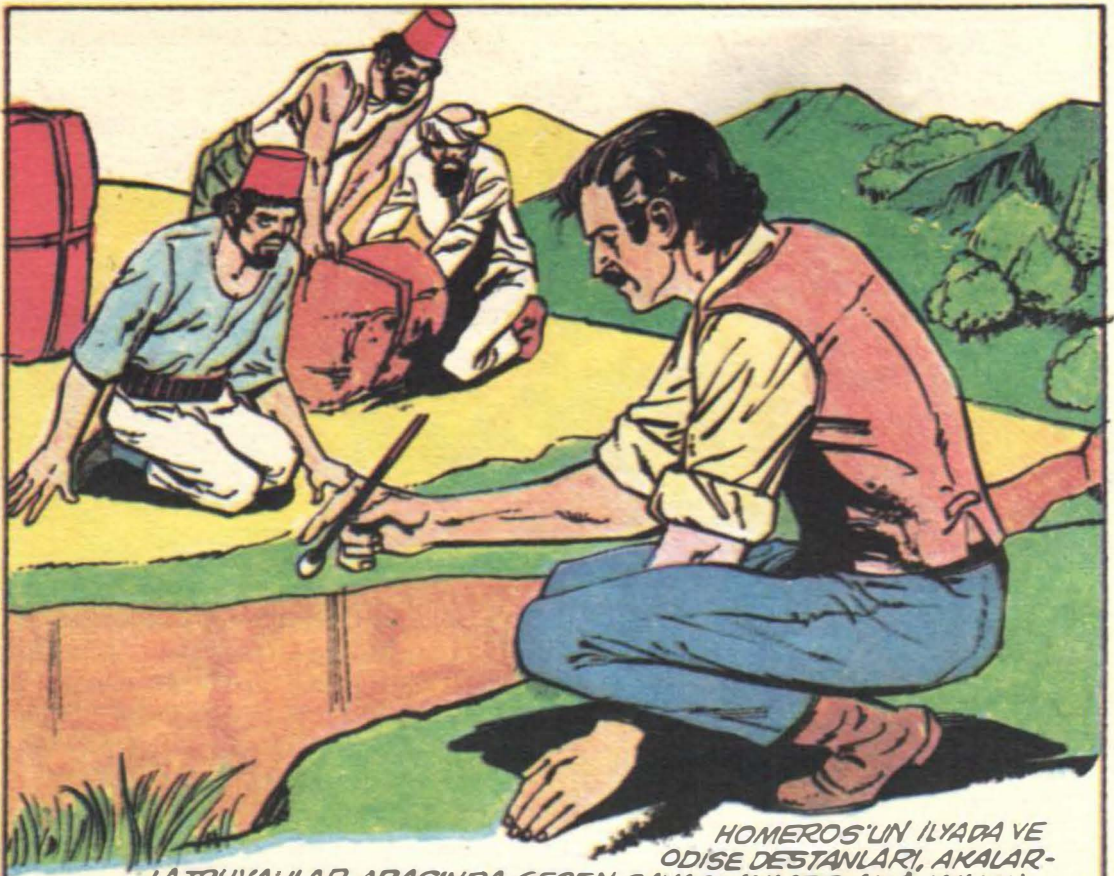

AKALARIN BÜYÜMESİ VE GELİŞ-
MESİ BÖLGEDE SİYASİ DENGİ-
Yİ ANIDEN BOZDU. GİRİT ADA-
Sİ İŞGAL EDİLDİ.. M.Ö. 1400'DE
KNOSSOS YERLE BİR
OLDU...

BU TARİHTEN SONRA GİRİT UYGARLIĞI
GİDEREK ZAYIFLADI VE YUNANCA KONU-
SAN ULUSLAR EGE'YE HAKİM OLDULAR..
TUNÇ DEVRİNİN SON YILLARINDA AKA
HAKİMİYETİ, SINIRLARINI DOĞUDA KÜ-
ÇÜK ASYA VE SÜRİYE, BATIDA İTAL-
YA'NIN GÜNEYİ VE SİCİLİYA'YA KADAR
GENİŞLETTİ...

HOMEROS'UN İLYADA VE
ODİSE DESTANLARI, AKALAR-
LA TRUVALILAR ARASINDA GEÇEN SAVAŞI ANLATIR (M.O. XIII. YY.)
TRUVA SEHİRİ HAKKINDAKİ İLK BİLGİLERİ GÜNEŞİĞİNE ÇIKARAN
OSMANLI DEVRİNDE HİSARLIK MEVKİİNDE KAZILAR YAPAN ALMAN
ARASTIRMACI HEINRICH SCHLİEMANN'DIR...

KARİSİNİN DA
YARDIMIYLA İŞE KÖYÜ-
LAN SCHLİEMANN, 1871
YILINDA 80 İŞÇİ İLE KAZI-
LARA BAŞLADI...

İKİ YIL SONUNDA BİRBİRİ
LİZERİNE KURULMUŞ ÇOK
SAYIDA ŞEHİR KAINTISI
ORTAYA ÇIKARILDI.. PEKİ
AMA, BUNLARDAN HANGİSİ
AKALAR TARAFINDAN YIKILMIŞ
OLAN ŞEHİRDİ?... ASIL KAZI
ALANININ....

...YAKININDA TASTAN BÜYÜK
BİR CADDE VE SUR KALIN-
TISI BULUNUYORDU...

BURADA
BİZZAT SCHLIEMANN
VE EŞİ TARAFINDAN BU-
LUNAN METAL PARÇALARI
VE MÜCEVHERLERİN İLYADA
DESTANINDA SÖZLÜ EDİLEN KRAL
PRIAMOS'UN HAZİNELERİ OLDUĞU
SANILDI.. OYSA BUNLAR TRUVA SA-
VASI'NDAN BİN YIL ÖNCE VAR OLAN
II. TRUVA ŞEHRİNE AİTTİ...

TRUVA'DA ÜÇ YIL SÜREN BİR KAZIDAN SONRA
SCHLIEMANN, YUNANIŞTAN HÜKÜMETİ TARAFINDAN
MİKENAİ'DE KAZILAR YAPMAK ÜZERE, BU ÜLKEYE
DAVET EDİLDİ...

O TARİHTEN ÜÇ BİN YIL ÖNCE
MİKENAİ'DE TRUVALILARA KARŞI
SAVAŞ AÇAN AGAMEMNON
HÜKÜM SÜRMEKTEYDİ...

SCHLIEMANN SEHRİN TAHKİMATLI BÖLGESİ DURUMUNDA
OLAN **AKROPOLIS**'TE BİR KAZI GERÇEKLEŞTİRDİ...

DORLARIN DEMİR
SİLAHLARI, AKALARIN
TUNÇTAN SİLAHLARI-
NI EZİP GEÇMİŞTİ..
PELOPONNES'İN
YANI SIRA GİRİT VE
RODOS DA DORLARIN
ELİNE GEÇTİ...

AKALARIN BİR BÖLÜMÜ
YURTLARINI BIRAKARAK ANADOLU
KIYILARINA YERLEŞTİLER.. "DENİZ
KAVİMLERİ" ADI VERİLEN BİR BAŞKA
GRUP, AKDENİZ'DE KORSANLIĞA BAŞLA-
YARAK MISIR VE YAKINDOĞU SAHİLLE-
RİNİ YAGMALADILAR...

MIKENAİ UYGARLIĞININ YAŞANDIĞI
BÖLGELERDE BU KEZ YUNANLILARIN
"POLİS" ADINI VERDİĞİ ŞEHİR-DEV-
LETLERİ KURULDU..

ŞEHİRİN ÇEKİRDEĞİNİ,
SAVAŞ ZAMANLARINDA SİĞİNİLAN,
BU NEDENLE GENELLİKLE YÜKSEK YERLER-
DE KURULAN, SAVUNMAYA ELVERİŞLİ AK-
ROPOLİS OLUŞTURULDU.. AKROPOLİSİN ETEKLE-
RİNDE İSE ONU ÇEVRELEYEN TARLALAR VARDI..

HER TÜRLÜ VATANDAŞLIK HAK-
KINA SAHİP OLAN YUNAN SOYLULARINI,
İSTİLAÇI **DOR** KAVİMLERİNİN TORUN-
LARI OLUŞTURURDU. BUNLAR TOPRAKLA-
RIN BÜYÜK BİR KISMINA SAHİPTİLER.
YERLİ HALK SOYLULARIN....

....HİZMETLERİNİ GÖRMEK VE TARIMLA UĞRAŞMAKLA GÖREVLİY-
DI.. SİYASİ HİÇBİR HAKLARI YOKTU.. BİR DE EV İŞLERİNDE ÇALIŞTIRILAN
KÖLELER VARDI... SOYLU AİLELERİN ZENGİNLİĞİ KÖLELERİNİN SAYISI-
NA GÖRE NİTELENİRDİ...

LULUSLARARASI TİCARET, GİRİTLİLERİN VE
MİKENAILİLERİN ZAYIFLAMASINDAN BERİ
FENİKEİLERİN ELİNDEYDİ...

FENİKEİLER YUNANİSTAN'A TİCARE-
TİN YANI SIRA ALFABELERİNİ DE SOK-
MUSLARDI...

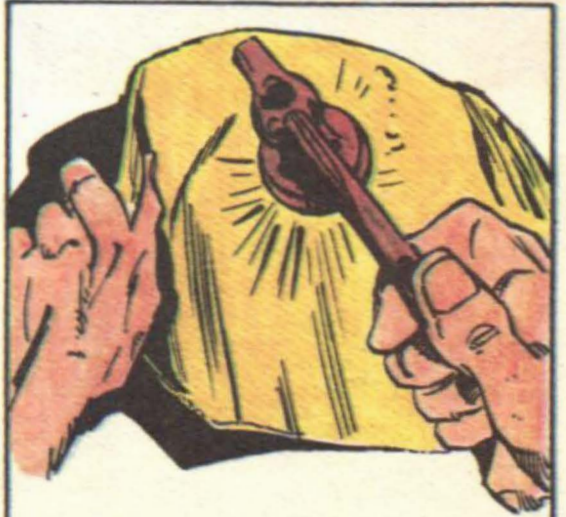
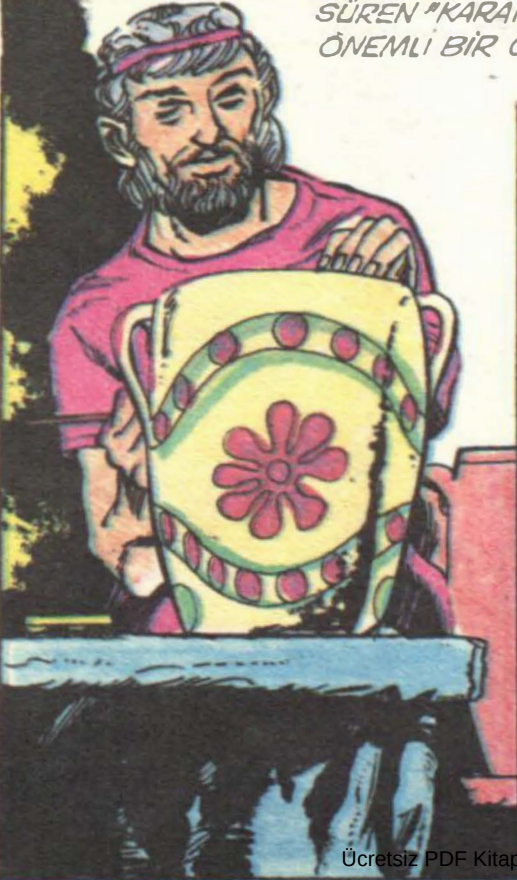

ZATEN AKALARIN KULLAN-
DIĞI LİNEER B SİSTEMİN-
DEKİ GİRİT YAZISI, MİKENAI
UYGARLIĞI İLE BİRLİKTE YOK
OLMUŞ DURUMDAYDI...

M.Ö. IX. VE VIII. YÜZYILLARDA
YUNANLILAR FENİKE ALFABE-
SİNİ KENDİ DİLLERİNE
UYGULADILAR...

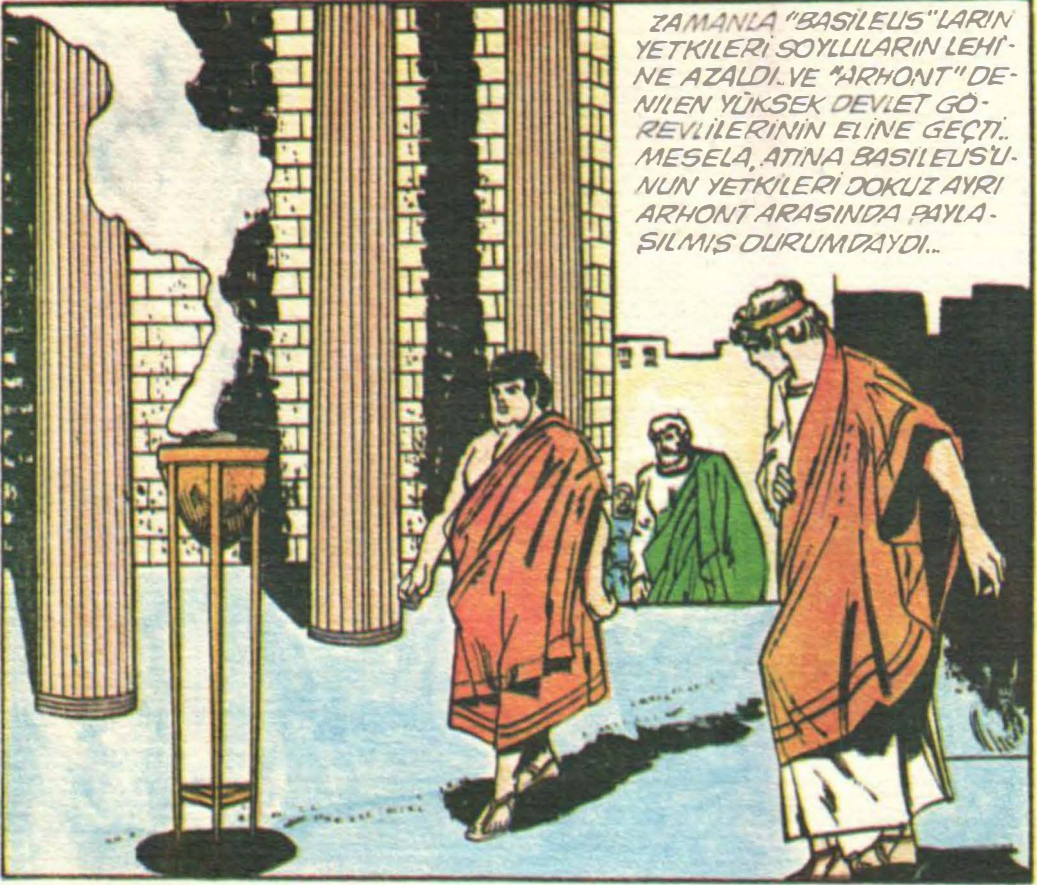

M.Ö. XII. VE VIII. YÜZYILLAR ARASINDA HÜKÜM
SÜREN "KARANLIK DEVİR"DE SANAT ALANINDA
ÖNEMLİ BİR GELİŞME GÖRÜLMEDİ...

ANCAK, İLYADA VE ODİSE
DESTANLARINDA SÖZÜ EDİLDİĞİ
GİBİ, DEMİRCİ, BAKIRCI, DERİCİ
VE DOĞRAMACI GİBİ ZANAATKÂR-
LAR DA YOK DEĞİLDİ...

ZAMANLA "BASILEUS" LARIN
YETKILERI SOYLLULARIN LEHI-
NE AZALDI VE "ARHONT" DE-
NILEN YÜKSEK DEVLET GÖ-
REVLİLERİNİN ELİNE GEÇTİ..
MESELA, ATINA BASILEUS'U-
NUN YETKILERİ DOKUZ AYRI
ARHONT ARASINDA PAYLA-
ŞILMIŞ DURUMDAYDI...

ARHONT'LARIN İZARESİNDE EZİLEN HALK, KLASİK
YUNAN UYGARLIĞINI GERÇEKLEŞTİRECEK YENİ BİR
TOPLUMUN ÇEKİRDEĞİNİ OLUŞTURDU...

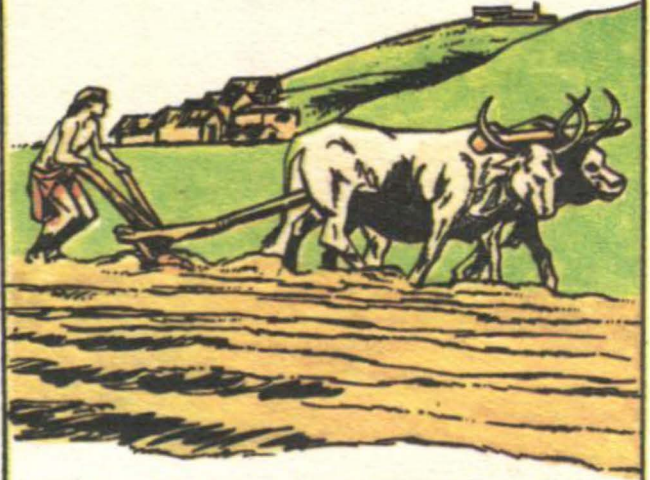
VERİMLİ TOPRAKLARIN SOYLLULARIN ELİNDE
BULLINMASI VE BELİREN NÜFUS ARTIŞI KARŞI-
SINDA BAŞGÖSTEREN YİYECEK DARLIĞI, YUNAN-
LILARI M.Ö. 750 - M.Ö. 550 YILLARI ARASINDA
KADEMELİ OLARAK YENİ TOPRAKLAR ARAMAK
ÜZERE GÖÇE SEVK ETTİ (KOLONİZASYON).

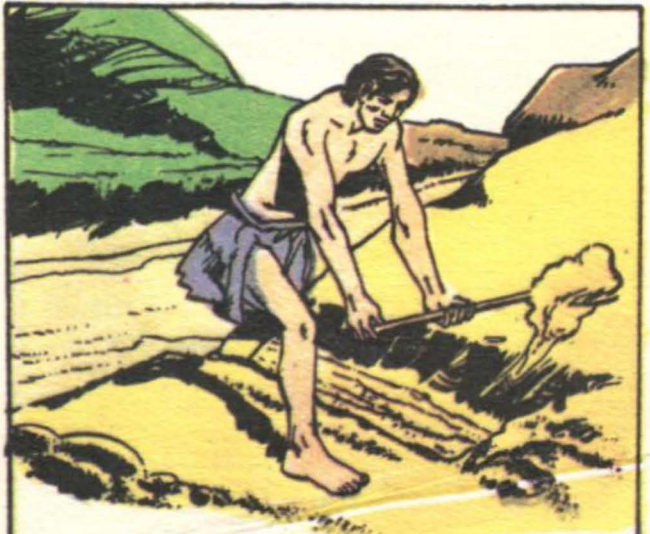
DENİZ YOLU İLE YAPILAN BU BÜYÜK GÖÇ SONUNDA
YUNANLILAR DOĞUDA KARADENİZ SAHİLLERİNDEN, BATIDA
İSPANYA'YA KADAR DAĞILDILAR...

YUNANILARIN SAHİL SE-
HIRLERİNİ İSGALI SIRASIN-
DA YERLİ HALK, DAHA
İÇERİLERE ÇEKİLMEK
ZORUNDA KALİYORDU...

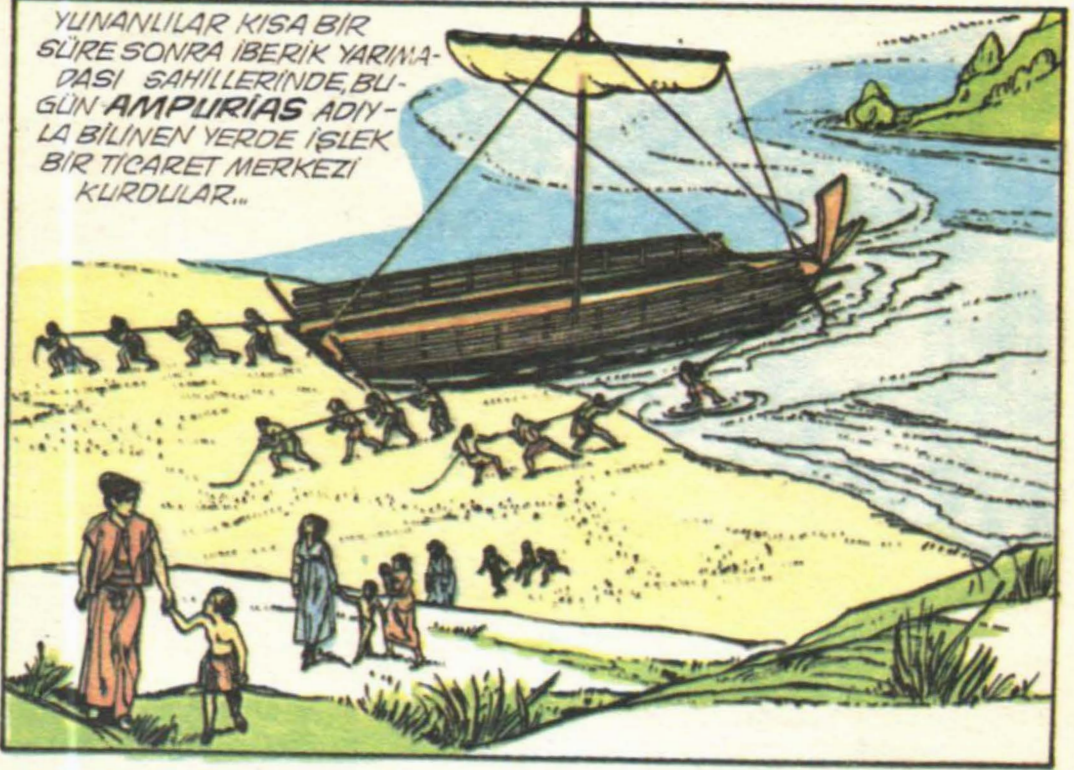

İLK YERLEŞİLEN BÖLGELERDEN BİRİ,
İTALYA'NIN GÜNEY KIYILARI VE **SİCİL**-
VA ADASIYDI... BURAYA **BÜYÜK YU-**
NANİSTAN ADI VERİLDİ...

MÖ. VII. YÜZYILDA, KUZAY AFRIKA'DA
KİRENE (MÖ. 630), **FRANSA**'DA İSE
BUGÜNKÜ **MARSİLYA**'NIN YERİNDE
MASSALIA (MÖ. 600 YILINA DOĞRU)
ŞEHİRLERİ KURULDU...

YUNANLILAR KISA BİR
SÜRE SONRA İBERİK YARIMA-
DASI SAHİLLERİNDE, BU-
GÜN **AMPURİAS** ADIY-
LA BİLİNE YERDE İSLEK
BİR TİCARET MERKEZİ
KURDULAR...

BU KOLONİZASYON HAREKETİ TRAKYA VE HELLES PONTOS (ÇANAKKALE
BOĞAZI) KIYILARINDAN, KARADENİZ SAHİLLERİNE, GÜNEYDE NİL DEL-
TASINDAKİ NAUKRATİS'E KADAR YAYILMAYA DEVAM ETTİ...

YENİ YENİ BAĞIMSIZ
ŞEHİR-DEVLETLERİ KURULDU
VE DENİZCİLİK ÇOK GENİŞ
BİR ALANA YAYILDI...

TİCARİ İLİSKİLERİN GELİŞMESİ
SONUCUNDA KOLONİ-ŞEHİRE GÖRE
ANA-ŞEHİRLERDEKİ ÜRETİM FAALİ-
YETİ ARTTI...

...VE TOPLUMLAR ARASI
İLİSKİLER GELİŞTİ...

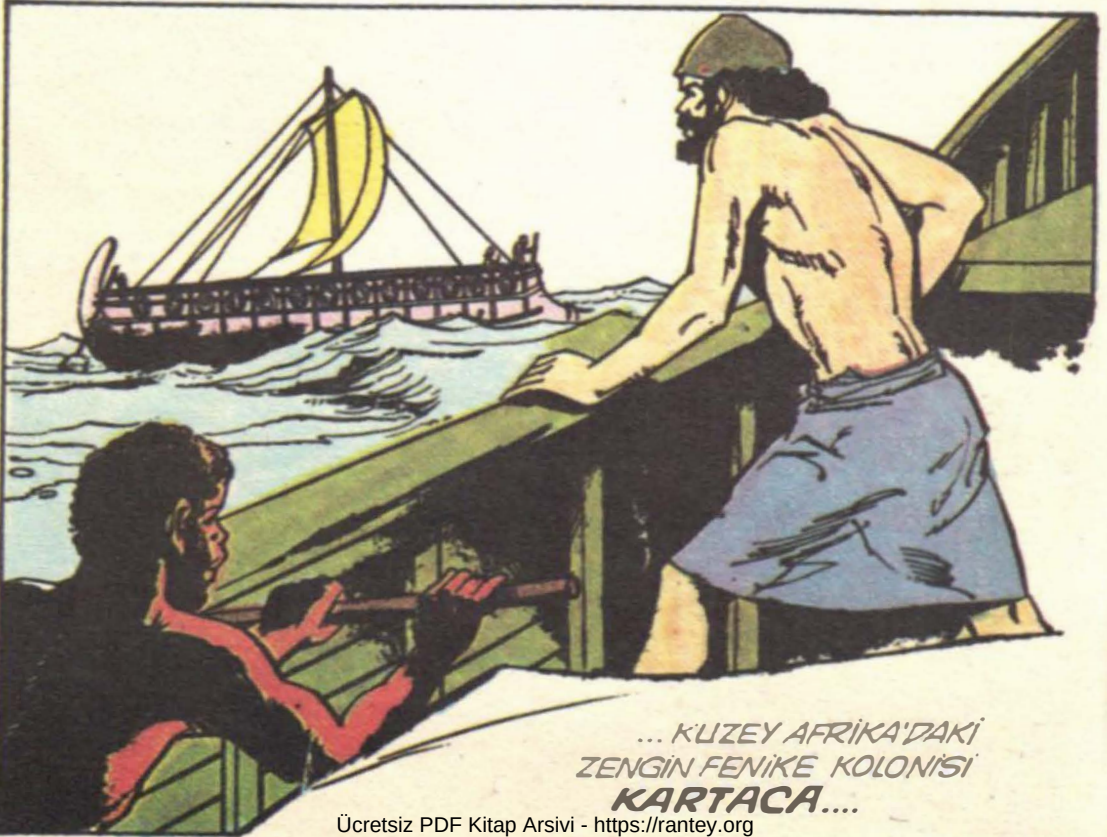
YUNANLILAR SİYASİ BİR BİRLİK OLUŞTUR -
MALARINA RAĞMEN, AYNI DİLİ KONUŞAN,
AYNI DİNİ İNANÇLARA, TARİHE VE DÜŞÜN -
CEYE SAHİP İNSANLAR OLARAK....

...GİTTİKLERİ YERLERE KÜLTÜRLERİNİ DE
BERABERLERİNDE GÖTÜRÜYÖRLER VE YU -
NAN DİL, DİN, GELENEK - GÖRENEK VE YÖNE -
TİM BİÇİMİ HIZLA YAYILMAYA DEVAM
EDİYORDU...

YALNIZCA ORTA
İTALYA'DA KURULMUŞ
OLAN **ETRURYA**.....

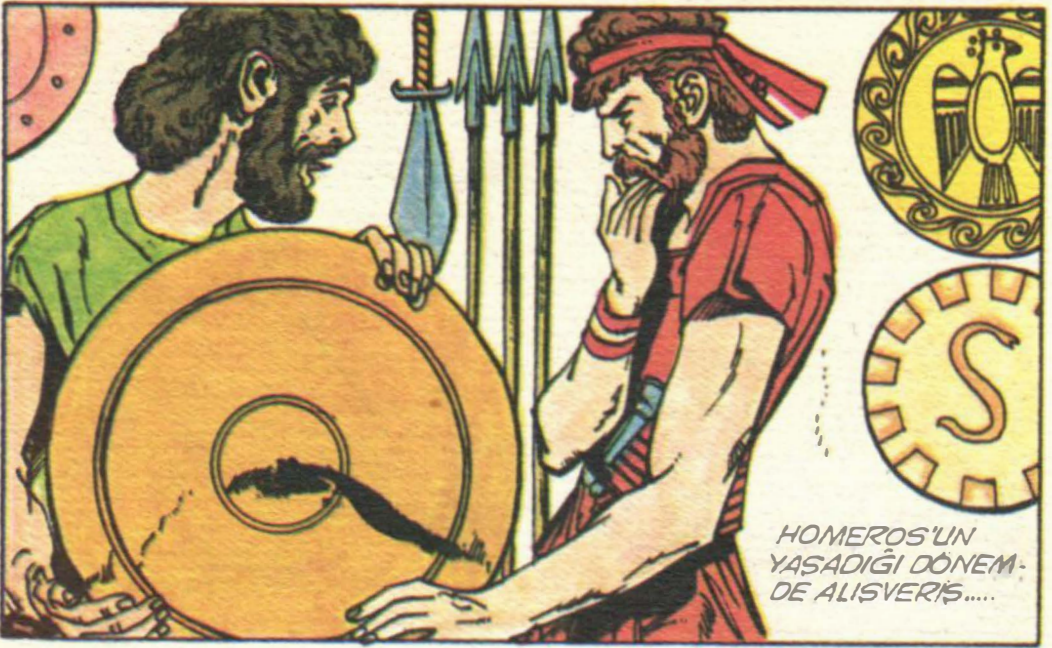
... KUZAY AFRIKA'DAKİ
ZENGİN FENİKE KOLONİSİ
KARTACA....

.... SURİYE VE FENİKE KİYİLERİNDE
HÜKÜM SÜREN ASUR İMPARATORLUĞU
TOPRAKLARINDA, YUNANLILARIN KÜLTÜREL
AÇIDAN FAZLA BİR ETKİNLİĞE
ULAŞAMADIKLARINI
GÖRMEKTEYİZ...

BUNA RAĞMEN YUNANLILARIN M.D.
VII. YÜZYILDAN İTİBAREN İLKÇAĞIN
EN GÜÇLÜ DEVLETLERİ ARASINDA
YERİNİ KORUDUĞUNU RAHATLIK
LA SÖYLEYEBİLİRİZ...

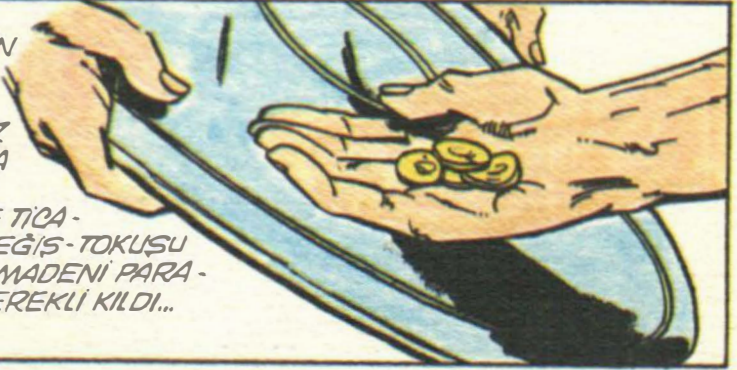

HOMEROS'UN
YASADIĞI DÖNEM-
DE ALIŞVERİŞ.....

...BÜYÜKBAS HAY-
VANLAR ÜZERİNDEN
YAPILIRDI.. ÜÇ AYAK-
LI BRONZ BİR TEN-
CERE 12 ÖKÜZ, BRONZ
BİR ZİRH İSE 9 PANA
DEĞERİNDEYDİ...

ARKAİK DÖNEMDE TİCÁ-
RETİN GELİŞMESİ, DEĞİŞ-TOKUŞU
DAHA PRATİK OLAN MADENİ PARA-
NIN KULLANIMINI GEREKLİ KILDI...

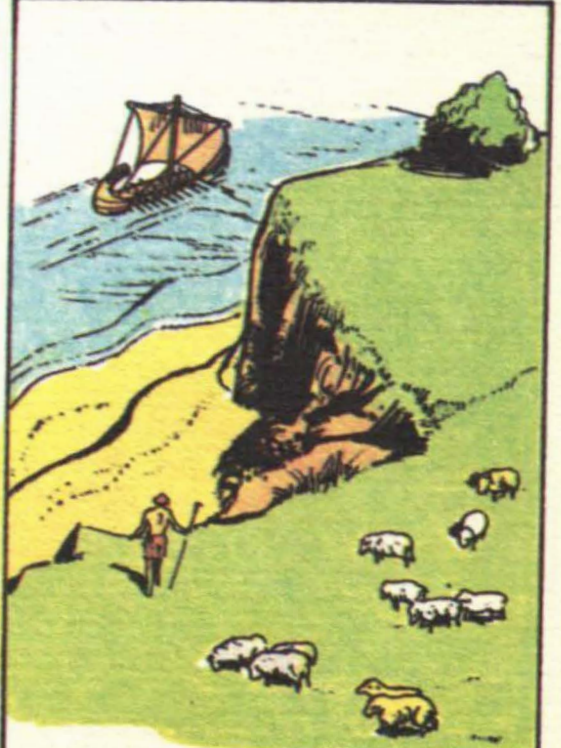

ZAMANLA PARANIN KENDİSİ HER
SEYİN ÜZERİNDE DEĞER KAZANA-
RAK, GÜCÜN VE ZENGİNLİĞİN
SEMBOLÜ OLDU...

ULASIM VE TİCARET ALANINDA DENİZ
YOLUNUN TERCİH EDİLMESİ SEBEBİYLE
GEMİCİLİĞE BÜYÜK ÖNEM VERİLİRDİ...

ZIRA DAĞLIK BİR ARAZİNE SAHİP
YARIMADA ÜZERİNDE KURULMUŞ
OLAN SİTELER ARASINDA KARA
ULASIMINI GERÇEKLEŞTİRMEK
HEMEN HEMEN İMKÂN-
SIZDI...

OYSA SAHİLLER, GEMİLERİN
YANASMASINA ELVERİŞLİ TABİİ
BİRER LİMAN DURLUMUNDAY-
DILAR...

KOLONİZASYON KÖYLERDE YASAYAN NÜ-
FUSUN DÜŞMESİNE YOL AÇMIŞTI.. BUNEDEN-
LE TARLALARDA, EV İŞLERİNDE VE İNŞAAT-
LARDA ÇALIŞTIRILMAK ÜZERE DENİZASIRI
KOLONİLERDEN ÇOK SAYIDA KÖLE
TOPLANDI..

SİYASİ VE SOSYAL DEĞİŞİKLİKLERİN YAŞAN-
DIĞI BU DÖNEMDE TÜCCARLAR, ZANAATKÂR-
LAR VE BANKERLERDEN OLUŞAN YENİ BİR
ZÜMRE DOĞDU.. ANCAK SİYASİ
YETKİLER HENÜZ SOYLULARIN
TEKELİNDEYDİ..

BU DURUM SOYLULARLA, EMEKLERİNİN KARŞILIĞINDA ELDE ETTİKLERİ PARAYLA GÜÇLÜ BİR DURUMA GELEN ORTA SINIFIN ARALARININ AÇILMASINA YOL AÇTI.. ÇIKAN KARISIKLIKLAR SONUNDA BAZI SİTELERDE SOYLULAR DURUMLARINI KORURLARKEN, BAZI LARINDA İSE İKTİDARI ORTA SINIFLA PAYLAŞMAK ZORUNDA KALDILAR..

BU ARADA İKTİDARI ELLERİNDE BULUNDURAN SOYLULAR, KANUN KOYUCULARIN ATANMASI GİBİ BAZI KONULARDA, SAHİPOLDUKLARI İMTİYAZLARI DEVRETMEK ZORUNDA KALMISLARDI...

KANUN KOYUCULARIN GÖREVİ, YASALARI HAZIRLAMAK VE ONLARI YAZILI HALE GETİREREK DEĞİŞTİRİLMELERİNİ ÖNLEMektİ...

ZİRA O DÖNEME KADAR SOYLULARIN ELİNDE ÇILAN ADALET MEKANİZMASI SABİT OLMAYAN KARARLAR ÇERÇEVESİNDE İŞLER VE KEYFİ BİR BİÇİMDE YÜRÜTÜLÜRDÜ...

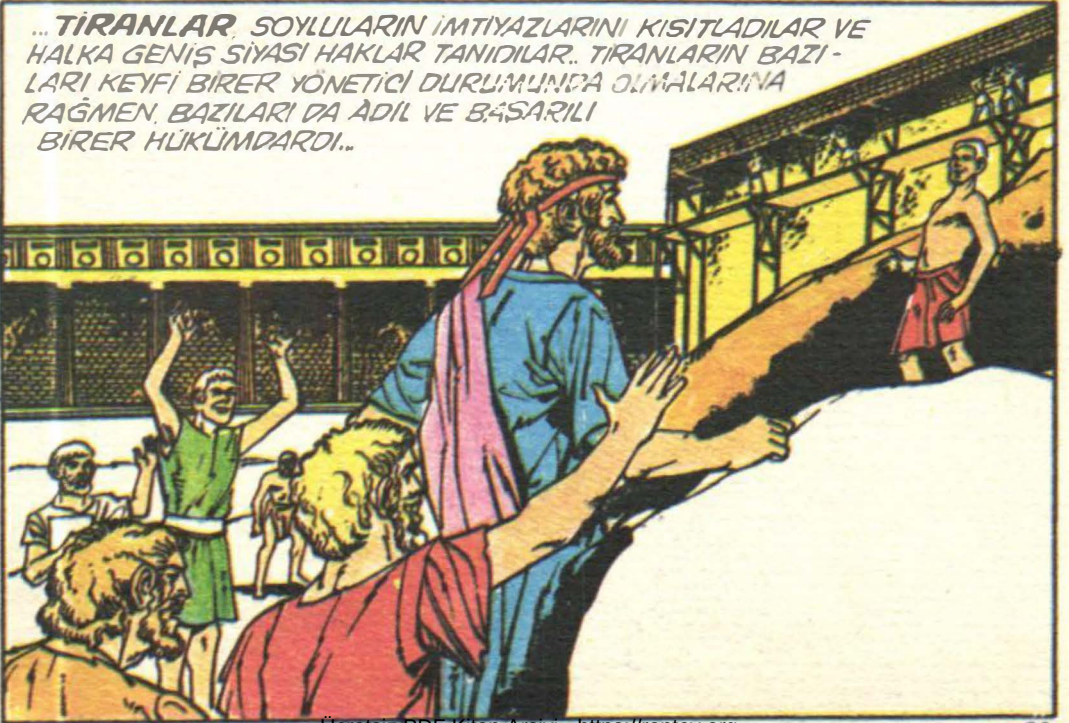
BÖYLELİKLE DEVLET, ARİSTOKRASİNİN GÖZÜNDE BİR PRESTİJ KAZANMIŞ OLDU...

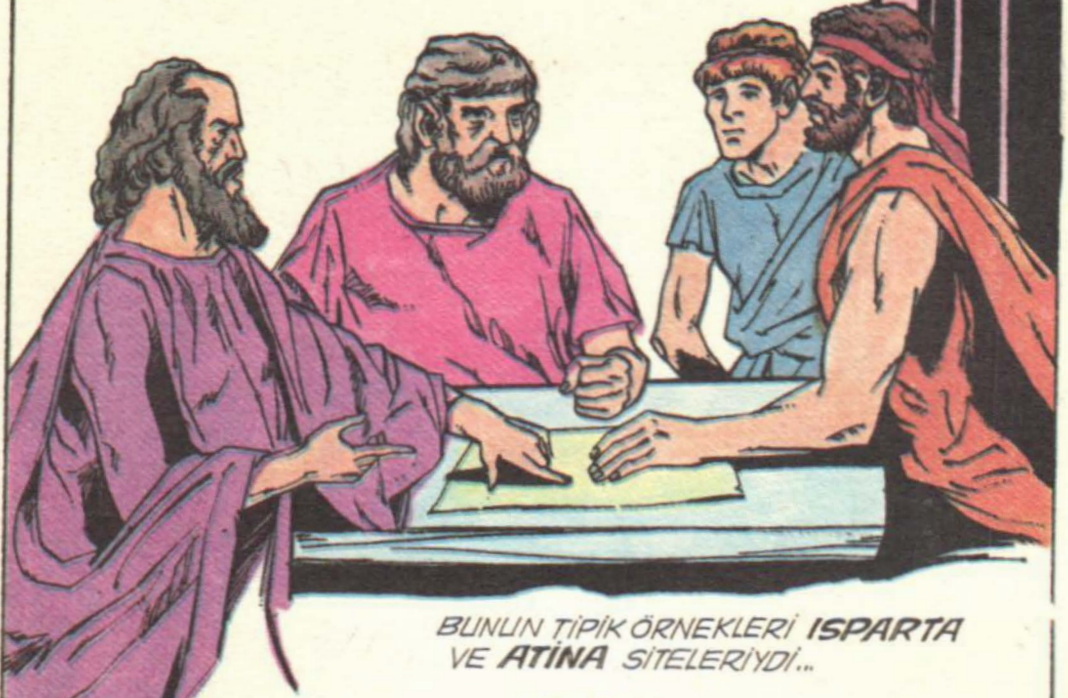
ANCAK REFORMLARIN YETERSİZLİĞİ, ARİSTOKRASIYE KARŞI BİRLEŞEN HALK VE ORTA SINIFIN ONAYIYLA TİRANLIĞI DOĞURDU... TÜM YETKİLERİ KAYITSIZ ŞARTSIZ ELLERİNDE BULUNDURAN...

... **TİRANLAR**, SOYLULARIN İMTİYAZLARINI KISITLADILAR VE HALKA GENİŞ SİYASİ HAKLAR TANIDILAR.. TİRANLARIN BAZILARI KEYFİ BİRER YÖNETİCİ DURUMUNDA OLMALARINA RAĞMEN, BAZILARI DA ADİL VE BÂSARILI BİRER HÜKÜMDARDI..

HER İKİ DURUMDA DA TIRANLIK, ARISTOKRASI YA DA DEMOKRASI İLE YÖNETİLEN SİTELERDE, SİYASİ BİR GEÇİŞ DÖNEMİNİ OLUŞTURDU...

BUNUN TİPİK ÖRNEKLERİ ISPARTA VE ATİNA SİTELERİYDİ...

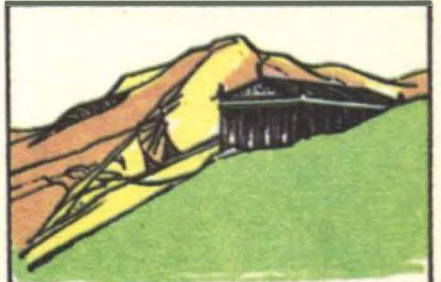
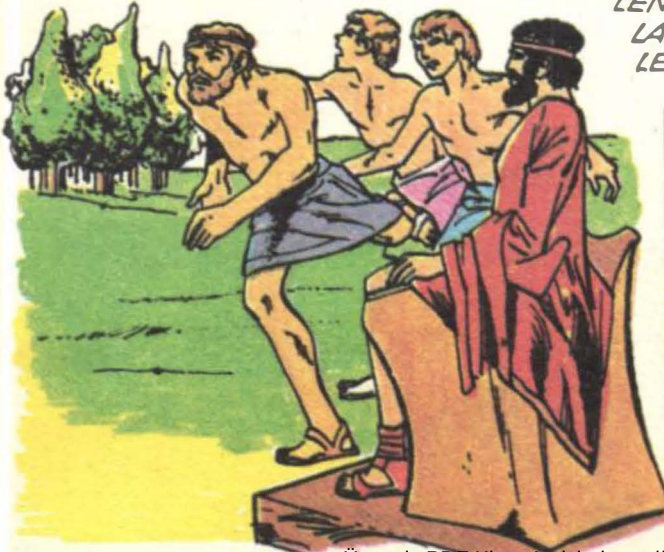

M.Ö. X. YÜZYILDA DORLARIN İSTİLASI SONUÇU PELOPONNES'İN GÜNEYİNDE KURULAN ISPARTA, LAKONYA YA DA LAKEDEMONYA ADI VERİLEN BÖLGEDE YER ALIRDI...

M.Ö. VII. YÜZYILDA İSPARTA'DAKİ ŞEHİR YASA-
MI DİĞER YUNAN SİTELERİNDEN PEK FARKLI
DEĞİLDİ. BURADA DA GEZGİN SAZ ŞAIRİ VE
SANATÇILAR MİSAFİR EDİLİR....

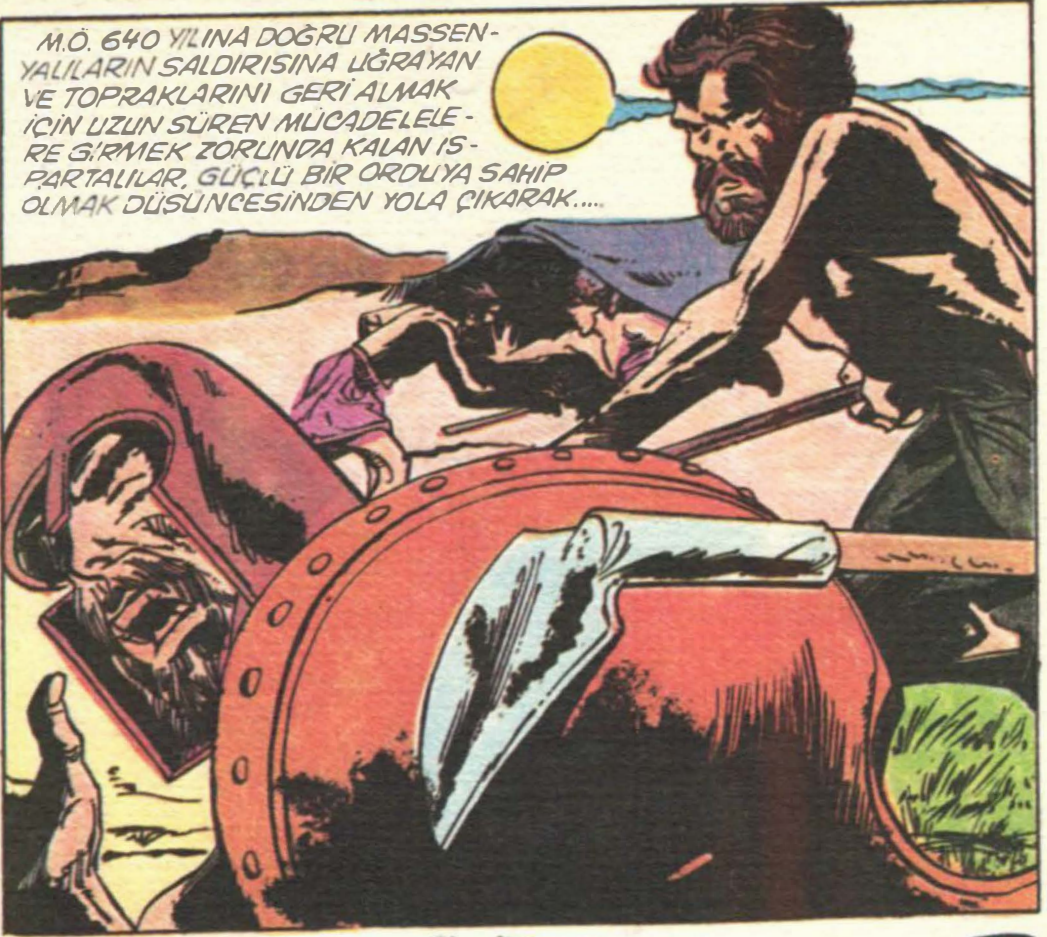

.... İSPARTALI ATLETLER HER YIL DÜZEN-
LENEN OLİMPİYAT YARIŞMA-
LARINA BÜTÜN YUNANLI GENÇ-
LER GİBİ KATILIR....

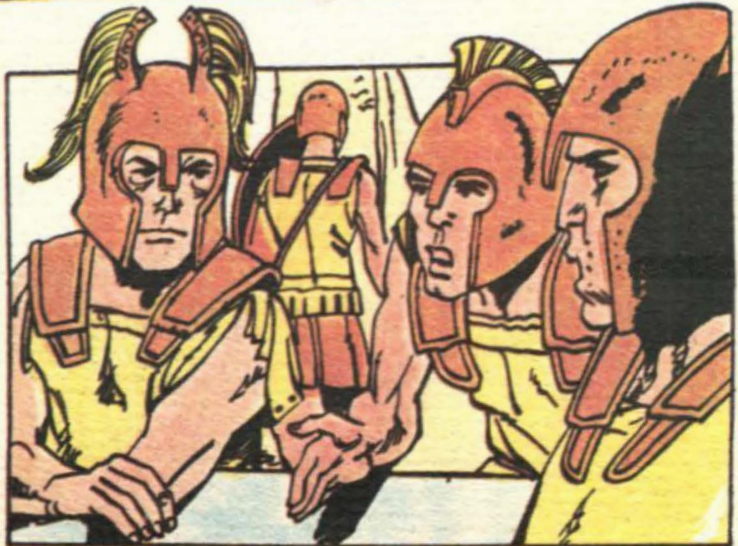

.... VE SİTELER, TANRILA-
RA ADANAN TAPINAKLAR-
LA SÜSLENİRDİ...

M.O. 640 YILINA DOĞRU MASSEN-
YALILARIN SALDIRISINA UĞRAYAN
VE TOPRAKLARINI GERİ ALMAK
İÇİN UZUN SÜREN MÜCADELELE-
RE GİRMEK ZORUNDA KALAN İS-
PARTALILAR, GÜÇLÜ BİR ORDUYA SAHİP
OLMAK DÜŞÜNÜNCESİNDEN YOLA ÇIKARAK....

BÜTÜN TOPRAKLARI
DEVLETLEŞTİRDİLER..
TARIM ARAZİLERİ VA-
TANDASLAR ARASIN-
DA BÖLÜŞTÜRÜLDÜ
VE BU ARAZİLERİ İS-
LETME GÖREVI SAVAS
ESİRLERİ OLAN "HE-
LOT" LARA VERİLDİ...
GEÇİMİ BU ŞEKİLDE
GARANTİ ALTINA ALI-
NAN İSPARTALILARI
TEK BİR ŞEY BEKLİ-
YORDU; SAVASA
HAZIRLANMAK...

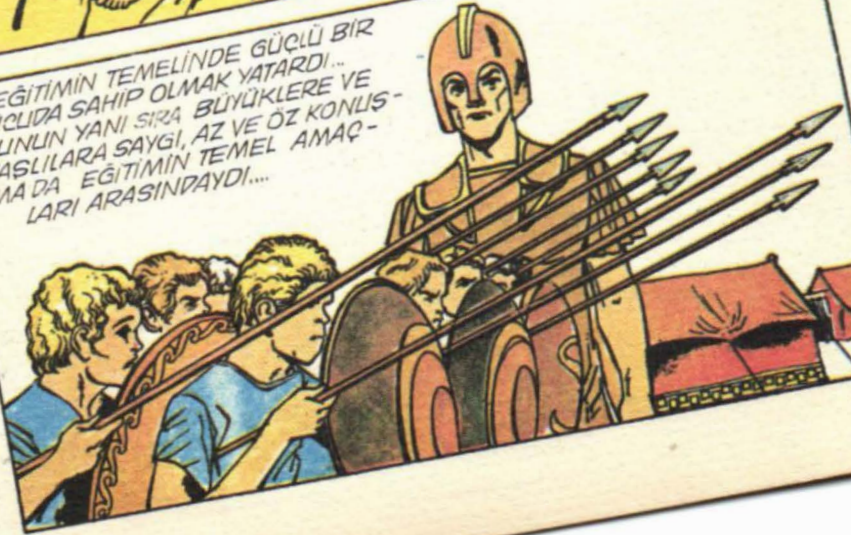

HER YENİ DOĞAN ERKEK
BEBEK, ÖNCE AİLE BÜYÜKLERİYLE
TANISTIRILIR, ASKERLİĞE ENGEL
FİZİKSEL BİR KUSURU OLMASI
HALİNDE TANRILARA KURBAN EDİ-
LİRDİ. BÖYLE BİR KUSURU OLMA-
YANLARSA YEDİ YASINA KADAR
AİLELERİNİN YANINDA KALIR.....

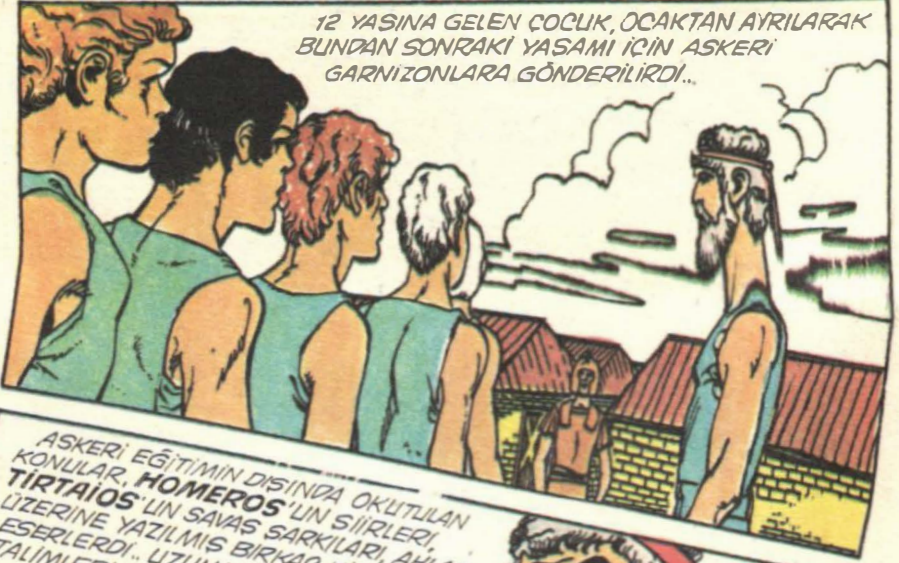

...BU YASTAN SONRA BÜYÜK BİR
DİSİPLİN İÇİNDE YETİSTİRİLMEK
ÜZERE OCĞA ALINIRDI...

EĞİTİMİN TEMELİNDE GÜÇLÜ BİR
VÜCUDA SAHİP OLMAK YATARDI...
BUNUN YANI SIRA BÜYÜKLERE VE
YASLILARA SAYGI, AZ VE ÖZ KONUŞ-
MA DA EĞİTİMİN TEMEL AMAÇ-
LARI ARASINDAYDI....

12 YASINA GELEN ÇOCUK, OCAKTAN AYRILARAK
BUNDAN SONRAKI YASAMI İÇİN ASKERİ
GARNİZONLARA GÖNDERİLİRDİ...

ASKERİ EĞİTİMİN DIŞINDA OKUTULAN
KONULAR, **HOMEROS**'UN SİİRLERİ,
TIRTAIOS'UN SAVAŞ SARKILARI, AHLAK
LİZERİNE YAZILMIŞ BİRKÇ KİTAPLA, EPİK
ESERLERDİ.. LİZİN YILLAR SÜREN SİLAH
TALİMLERİ VE TEHLİKELİ SAVAŞ OYUNLARI-
NIN ÖĞRENİLMESİNDEN...

...SONRA, EĞİTİMİN SON BÖLÜMÜNDE
GENÇ SAVASÇI BELLİ BİR SÜRE YALNIZ
BAŞINA YASAMAK VE BU ARADA
YAKALANMAMAK ZORUNDA BIRA-
RIYLA GEÇEN ÖĞRENCİ 20 YA-
SINA GELİNCE VATANDAŞLIK
HAKKINI ELDE EDERDİ...

MONARŞİYLE İDARE EDİLEN ÜLKENİN
BAŞINDA İKİ KRAL VE KANUNLARIN HA-
ZIRLAYICISI DURUMUNDA OLAN BİR
İHTİYARLAR MECLİSİ (GERUSIA)
BULUNURDU...

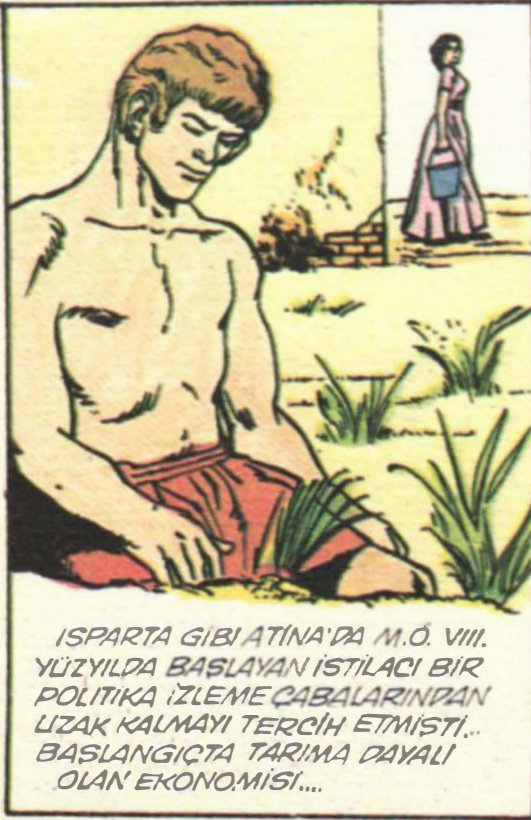

İSPARTA HALKI, VATANDASLIK HAKKINA SAHİP
İSPARTALILAR, SAVAŞ ESİRLERİ OLAN HELOT-
LAR VE PERİDİKOS ADLI SİYASİ HAKTAN YOKSUN
HÜR KİŞİLERDEN OLUŞURDU...

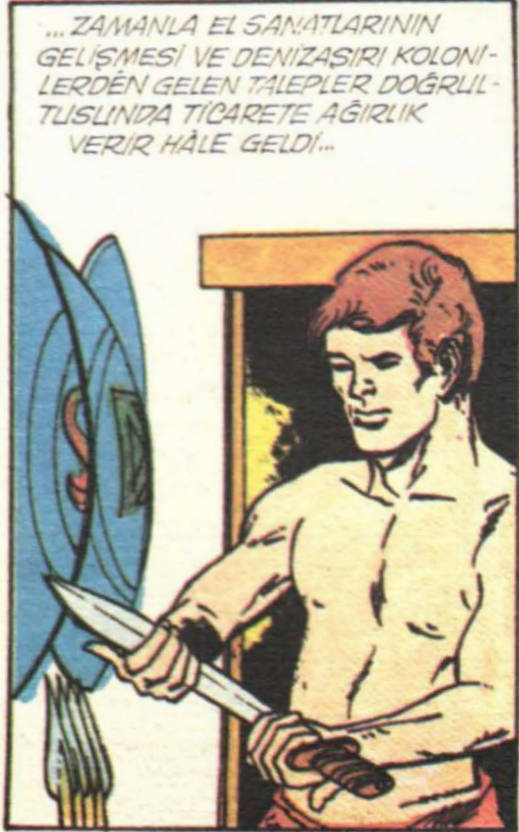

M.Ö. VI. YÜZYILDA İSPARTA ÖTEKİ
BAĞIMSIZ ŞEHİR DEVLETLERİ İLE ASKERİ
BİR İTTİFAK OLUŞTURARAK "PELOPENNES
BİRLİĞİ" Nİ KURDI...

İSPARTA GİBİ ATİNA'DA M.Ö. VIII.
YÜZYILDA BAŞLAYAN İSTİLAÇI BİR
POLİTİKA İZLEME ÇABALARINDAN
UZAK KALMAYI TERCİH ETMİŞTİ...
BAŞLANGIÇTA TARIMA DAYALI
OLAN EKONOMİSİ....

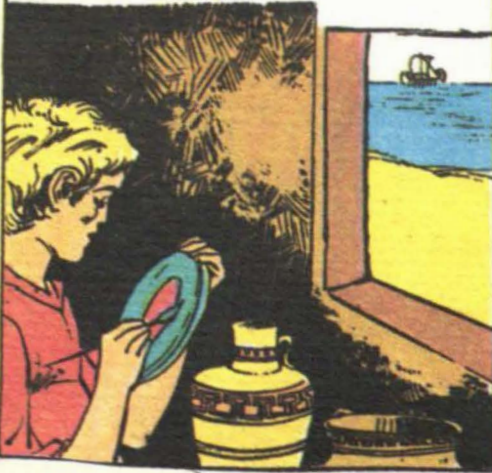
...ZAMANLA EL SANATLARININ
GELİŞMESİ VE DENİZASIRI KOLONİ-
LERDEN GELEN TALEPLER DOĞRUL-
TUSUNDA TİCARETE AĞIRLIK
VERİR HÂLE GELDİ...

ATTIKA
YARIMADASININ
1.600 km² LİK BÖ-
LÜMÜNDE KURUL-
MUŞ OLAN ATINA-
ŞEHİR-DEVLETİNDE
HALK, YABANCILAR
VE KÖLELER DİŞİN-
DA SOYLULAR, KÜ-
ÇÜK ÇİFTÇİLER,

TÜCCARLAR VE ZANAAT-
KÂRLARDAN OLUŞURDU..YÖ-
NETİM GENİŞ TOPRAKLARA SAHİP
SOYLULARIN ELİNDEYDİ...

TÜCCARLAR VE ZANAATKÂRLAR
İŞE YARIMADANIN KIYI BÖLGESİNDE
TOPLANMIŞ OLUŞUP "KIYIDA OTURAN-
LAR" ADIYLA ANILIRLARDI...

M.Ö. VII. YÜZYIL BOYLUNCA
MEYDANA GELEN HER İKTİDAR
DEĞİŞİKLİĞİNDE ORTA SINIFI
OLUŞTURAN HALK, ARIŞTOKRAT-
LARA KARŞI HAKLARINI KORLI-
MAK İÇİN MÜCADELE ETMEK
ZORUNDA KALMIŞLARDI...

MÖ. 620 YILINDA ARALIK-
SIZ SÜRDÜRDÜĞÜ BASKI-
LARLA **DEMOS**, BİRTAKIM
HAKLAR ELDE ETMEYE BAŞ-
LADI.. BUNLARDAN BİRİ KA-
NUNLARIN YAZIYA GEÇİRİL-
MESİYDİ...

SOSYAL VE SİYASİ ALANDA BELİREN
GELİRİM, MÖ. 594 YILINDA **SOLON**'UN
ARHONT SEÇİLMESİYLE SONUÇLANDI...
SOLON İLK İŞ OLARAK ÇOĞUNLUĞU ÇİFTÇİ
OLAN VATANDAŞLARIN BORÇLARINI BA-
GIŞLADI VE BORÇ YÜZÜNDEN DİŞ ÜLKE-
LERE SATILAN VATANDAŞLARI....

... DEVLET PARASI İLE
SATIN ALARAK YURTTAŞLARI
SERVETLERİNE GÖRE DÖRT
GRUBA AYIRDI...

BU DURUMDA SOYLULARIN YETKİLERİ
AZALIRKEN, TÛCCARLARIN VE YETENEKLİ
ZANAATKÂRLARIN GÜCÜ ARTIYORDU...

SOLON AYRICA ŞEHRİN İLERİ GELENLERİNDEN OLUŞAN VE GÖREVLERİ
KANUNLARI HAZIRLAMAK OLAN 400 ÜYELİ BİR SENATO DURUMUNDAKİ
"BÜLE" Yİ VE GÖREVİ 400'LER MECLİSİ'NİN...

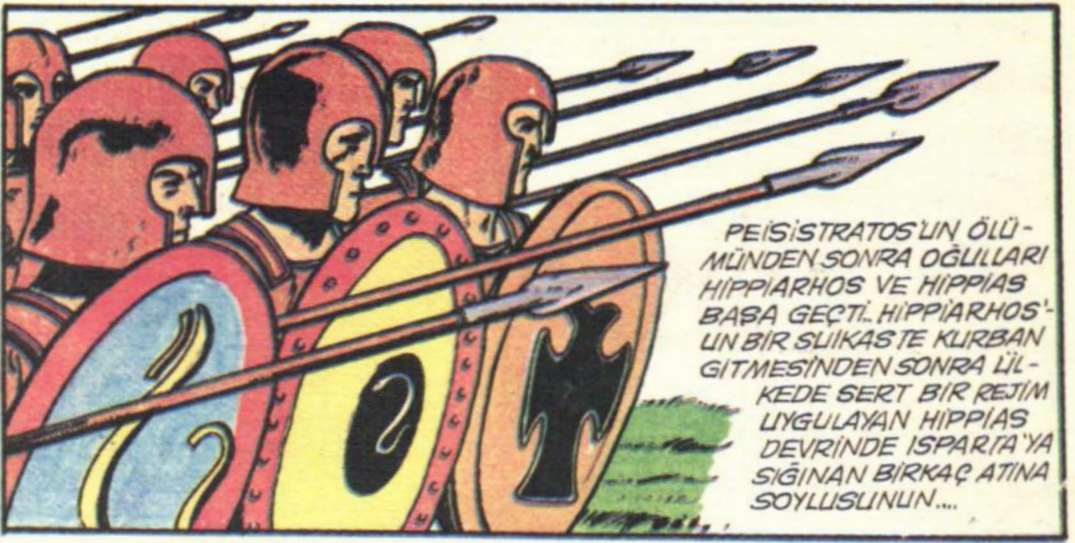

...ÇIKARDIĞI KANUNLARI
ONAYLAMAK VE KORUMAK OLAN HALK
MECLİSİ DURUMUNDAKİ "EKKLESİA"YI
DESTEKLEDİ'...

SOLON'UN ÖLÜMÜNDEN SONRA SINIFLAR ARASI ÇATIŞMA YENİDEN BAŞLADI..ÜLKEDEN TIRANLIK YÖNETİMİ KURAN "PEİSİSTRATOS" EL SANATLARI VE TİCARETİ DESTEKLER TUTUMUYLA, KÖYLÜLERİN DE GÜVENİNİ KAZANMAKTA GEÇİKMEDİ...

ATINA MUHTESEM YAPILARLA SÜSLENDİ.. BU DÖNEMDE TANRILARIN ADINA AYRILAN BİR ARAYA TOPLAYARAK KUTLAMA TÖRENLERİ DÜZENLENİRDİ. TIRAN AYRICA HOMEROS'UN ŞİİRLERİNİ BİR ARAYA TOPLAYARAK KUTLAMA TÖRENLERİ DÜZENLENİRDİ...

PEİSİSTRATOS'UN ÖLÜ-
MÜNDEN SONRA OĞULLARI
HIPPIARHOS VE HIPPIAS
BABA GEÇTİ. HIPPIARHOS'
UN BİR SLİKASTE KURBAN
GITMESİNDEN SONRA LİL-
KEDE SERT BİR REJİM
UYGULAYAN HIPPIAS
DEVİRİNDE ISPARTA'YA
SİĞİNAN BİRKAÇ ATINA
SOYLUSUNUN....

...KISKIRTMASIYLA KRAL KLEOMENES'İN KOMUTA-
SINDA ATTİKA'YI İSTILA EDEN ISPARTA ORDUSU,
ATINA'YI KUŞATTI.. SOYULLAR SOLON DEVRİNDEN
ÖNCEKİ SİYASİ SİSTEMİ YENİDEN KURMAYI DE-
NEDİYER.

...FAKAT DEMOKRASİDEN YANA OLAN
BÜYÜK ÇOĞUNLUĞUN TEPKİSİYLE
KARŞILAŞTILAR...

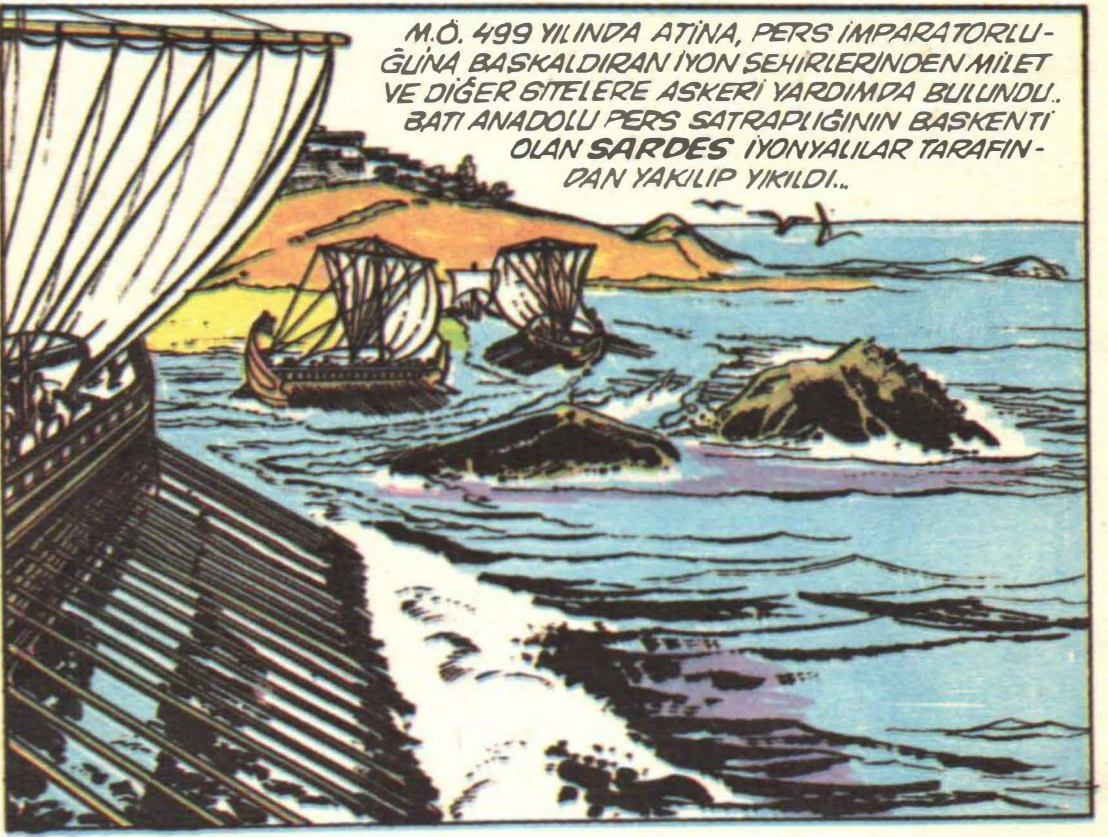
M.Ö. 508 YILINDA BAŞA
GEÇEN KLEISTHENNES
(KLEISTHENES) DEMOKRATİK
REJİMİ SAĞLAMLAŞTIRMAK
AMACIYLA ÜLKE TOPRAKLA-
RINI SINIF VE SERVET FARKI
GÖZETMEDEN 10 GRUBA
(FİLE) BÖLDÜ...

400'LER MECLİSİ'NİN
VE EKKLESİA'NIN ÜYE SAYISI
ARTIRILDI...

...VE EKKLESİA'YA, REJİMİ
SARSMAYA KALKISAN HER-
HANGİ BİRİNE SÜRGÜN CE-
ZASI UYGULAMA YETKİSİ
VERİLDİ...

M.Ö. 499 YILINDA ATİNA, PERS İMPARATORLUĞUNA BASKALDIRAN İYON SEHİRLERİNDEN MİLET VE DİĞER GİTELERE ASKERİ YARDIMDA BULUNDU.. BATI ANADOLU PERS SATRAPLIĞININ BASKENTI OLAN **SARDES** İYONYALILAR TARAFINDAN YAKILIP YIKILDI..

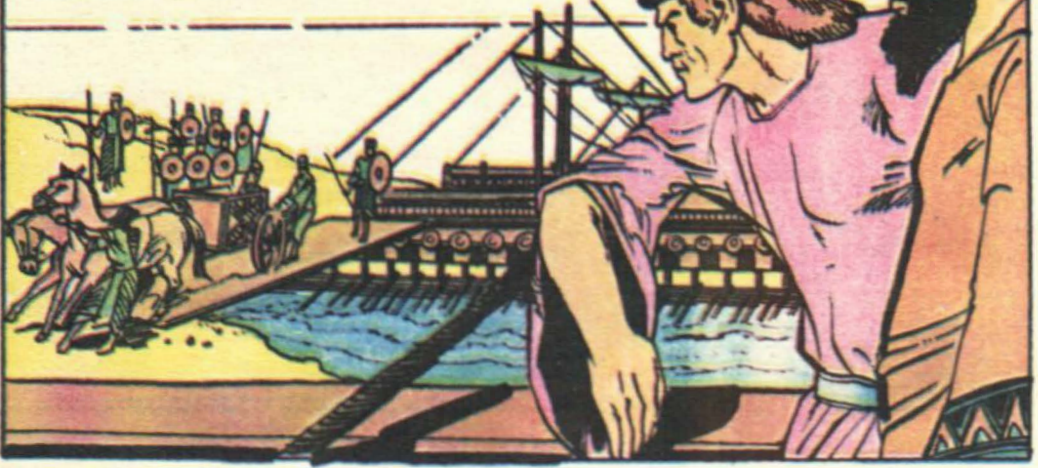

BU ARADA PERSLER DE İYON SEHİRLERİNİ YENİDEN EGEMENLİKLERİ ALTINA ALMIŞLAR VE DARIUS, HELLESFONTOSLU, TRAKYA VE MAKEDONYA'YI.....

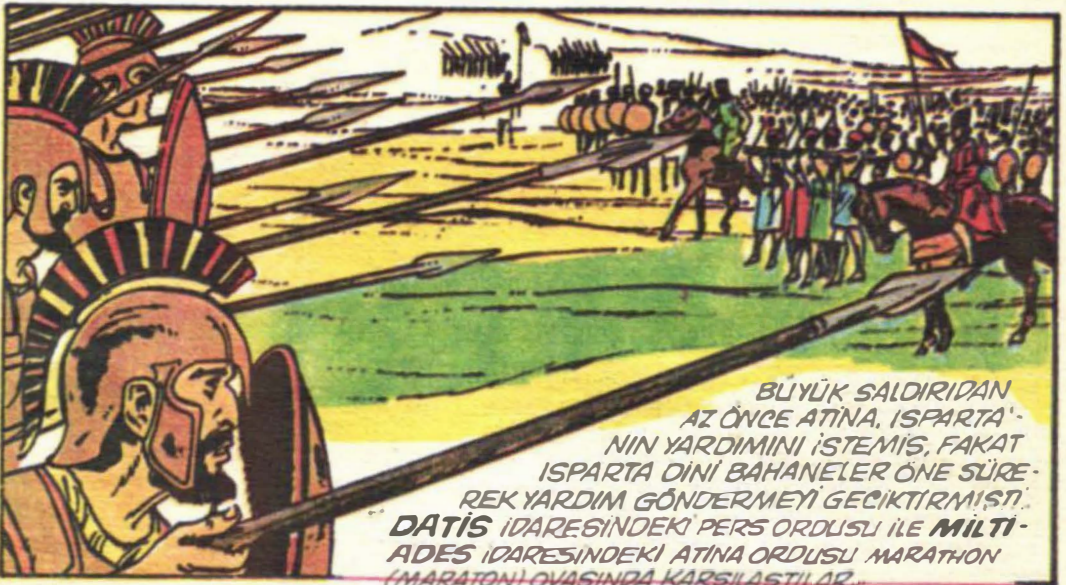
...GEÇEREK YUNANİSTAN'I KUZEYDEN İSTİLA EDECEK BİR ORDU KURMA HAZIRLIKLARINA GİRİŞMİŞTİ.. BÖYLECE M.Ö. 492'DEN BAŞLAYARAK, YARIM ASIR SÜRECEK OLAN PERS SAVAŞLARI BAŞLAMIS OLUYORDU.. BU ARADA DONANMALARI YOK OLAN PERSİSTAN'YA DÖNMELİ ZORLUNDA KALDILAR..

İKİ YIL SONRA FENİKE İDARESİNDEKİ BİR DONANMA İLE
YOLA ÇIKAN DARIUS, BUYRUGU ALTINDAKİ TOPRAKLAR-
DAN GELECEK KENDİSİNE KATILAN ETYOPYALILAR
MISIRLILAR VE HİNTLİLERDEN OLUŞAN BİR OR-
DUNLUN VE SÜRGÜNDEKİ SABİK ATINA.....

...TİRANİ **HİPPİAS**'IN DESTE-
ĞİYLE FETİH HAREKETİNİ BAS-
LATTI.. **NAKSOS** VE **EUBOİA**
(EĞRİBOZ) ADALARI İSTİLA EDİL-
Dİ.. İSYAN SIRASINDA **MİLETE**'E
YARDIM EDEN **ERETRIA**
HALKI İRAN'A
SÜRGÜLÜDÜ..

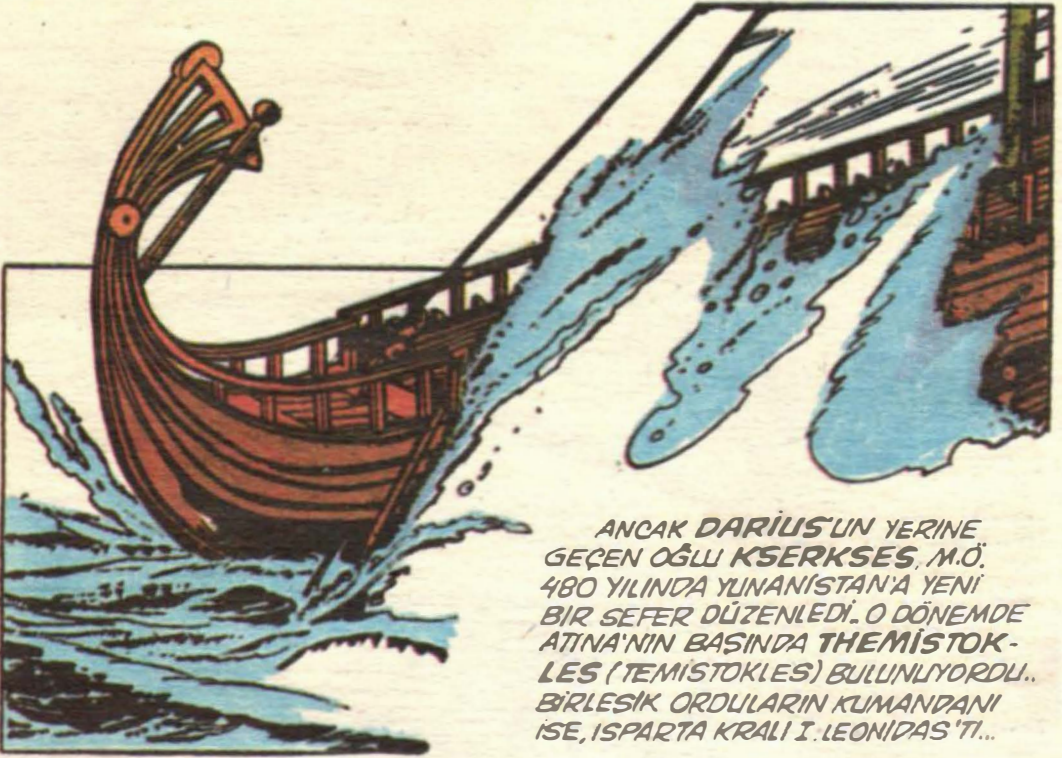

BÜYÜK SALDIRIDAN
AZ ÖNCE ATINA, ISPARTA'-
NIN YARDIMINI İSTEMİŞ, FAKAT
ISPARTA DİNİ BAHANELER ÖNE SÜRE-
REK YARDIM GÖNDERMEYİ GECİKTİRMİŞTİ.
DATİS İDARESİNDEKİ PERS ORDUSU İLE **MİLTİ-
ADES** İDARESİNDEKİ ATINA ORDUSU MARATHON
(MARATON) OVASINDA KARŞILAŞTILAR...

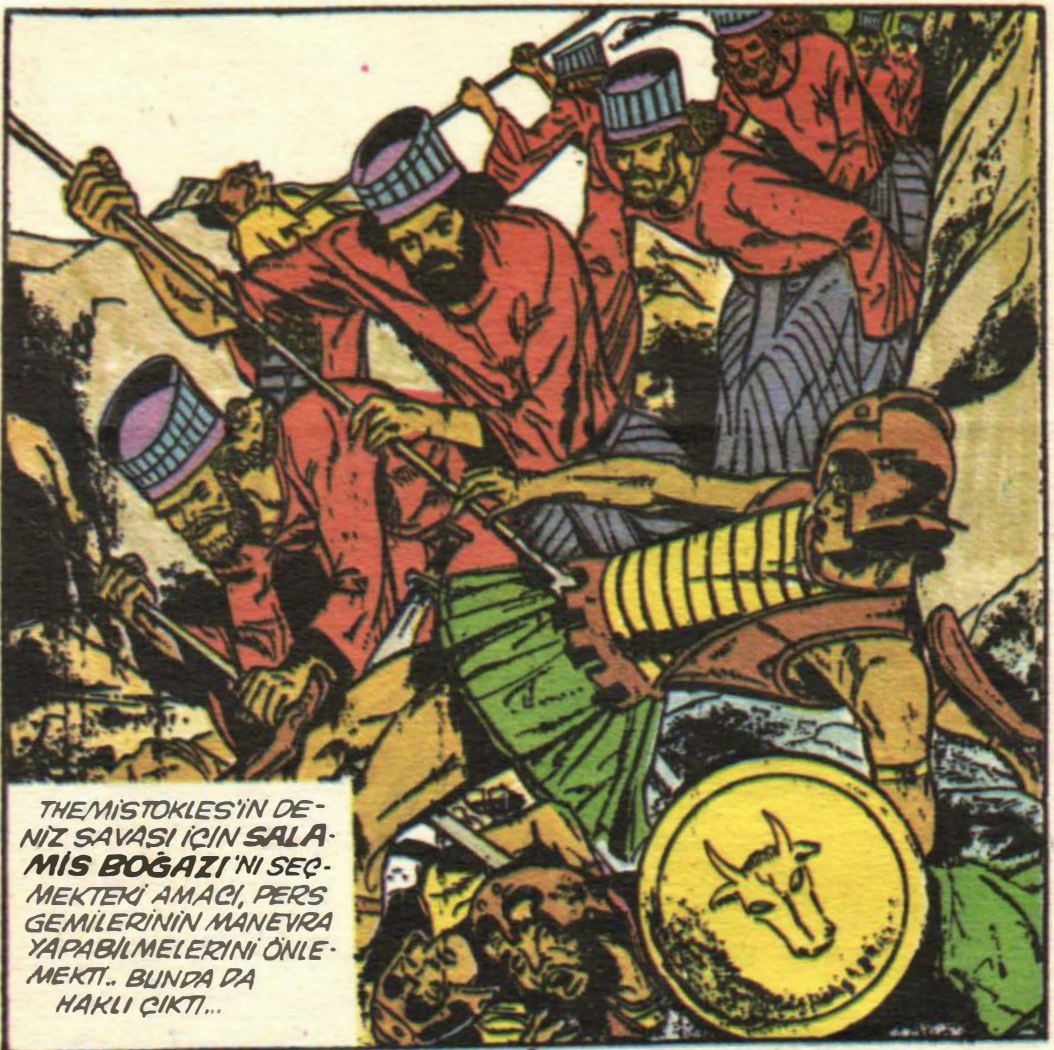
ATINALILAR SAYIÇA ÇOK ÜSTÜN DURUM
DA OLAN PERS ORDUSUNU KAHRAMANLIK-
LARI VE CESARETLERİ SAYESİNDE YENMEYİ
BASARDILAR.. SAATLERCE SÜREN SAVAŞIN
HİKAYESİ TARİHÇİ HERODOTOS TARAFIN-
DAN DA KALEME ALINMIŞTIR...

ANCAK **DARIUS**'UN YERINE
GEÇEN OĞUL **KSERKSES**, M.Ö.
480 YILINDA YUNANİSTAN'A YENİ
BİR SEFER DÜZENLEDİ. O DÖNEMDE
ATİNA'NIN BAŞINDA **THEMİSTOK-
LES** (TEMİSTOKLES) BULUNUYORDU..
BİRLERİK ORDULARIN KUMANDANI
İSE, İSPARTA KRALI **I. LEONİDAS**'TI..

LEONİDAS VE 300 İSPARTALI **THER-
MOPHYLAİ** (TERMOFILAI) GEÇİDİ'NDE
ART ARDA GELEN PERS SALDIRILARINA
KARŞI SON NEFESLERİNİ VERİNCEYE
KADAR ÇARPIŞMAYA DEVAM ETTİLER..

THEMİSTOKLES'İN DE-
NİZ SAVASI İÇİN **SALA-
MİS BOĞAZI**'Nİ SEÇ-
MEKTEKİ AMACI, PERS
GEMİLERİNİN MANEVRA
YAPABİLMELERİNİ ÖNLE-
MEKTİ.. BUNDA DA
HAKLI ÇIKTI...

SALAMİS BOZGUNU O KADAR MÜTHİŞTİ Kİ, **KSERKSES** GERİ ÇEKİLMEK
ZORLUNDA KALDI.. ANCAK ATINA ATESE VERİLMekten KURTULAMAMIŞTI..
BUNA RAĞMEN YUNANLILAR BİR KEZ DAHA DOĞU'NUN HÂKİMİYETİNE GİR-
MEKTEN KURTULMUŞLARDI...

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

M. Ö. 6000 YILINA DOĞRU

Bu dönemde Girit adası dahil bütün Ege adaları ve Yunanistan' da gelişmiş bir neolitik kültürün varlığı görülmektedir. Bu tarihten kısa bir süre sonra önce bakırın daha sonra da tuncun işlenmesine geçilir.

M. Ö. 2400 YILINA DOĞRU

Tunç ilk kez Girit adasında işlenmeye başlanmıştır. Ticaretin merkezi de yine Girit adasıdır. Kıbrıs ve Anadolu yarımadası ile ilişkiler kurulur. Bu döneme **“Erken Minos Devri”** adı verilmektedir.

M. Ö. 2100 YILINA DOĞRU

Girit'te bu tarihte M.Ö. 1580 yılında sona erecek olan **“Orta Minos Devri”** başlar. Muhteşem sarayların inşası, maden ve seramik eşya üretimi alanında büyük ilerlemelerin görülmesi, Yunanistan ve Yakındoğu'nun önemli merkezleri arasında canlı bir alışverişin doğuşu, henüz çözülememiş olan ve **“hiyerolojik”** adı verilen yazı sisteminin kullanılmaya başlaması, bu döneme rastlar.

M. Ö. 1900 YILINA DOĞRU

Hint-Avrupa karışımı bir dil konuşan Akalar bu tarihlerde Yunanistan yarımadasını istila ederek Peloponnes'e doğru ilerlerler. Akaların kullandıkları atlı savaş arabaları ve tunçtan uzun mızrakları, yanmadayı istilalarında oldukça etkili olmuştur.

M. Ö. 1700 YILINA DOĞRU

Bir deprem sonucu yıkıldığı sanılan Girit sarayları, kısa sürede yeniden inşa edilir. Yunanlılar lineer A adı verilen bir yazı kullanmaya başlarlar. Bu arada Peloponnes'e yerleşmiş bulunan Akalar da Girit uygarlığını benimsemeye başlamışlardır.

M. Ö. 1580 YILINA DOĞRU

“Geç Minos Devri”nin başladığı bu dönemde Knossos Ege adalarının büyük bölümünü ve yarımadanın bazı kıyı bölgelerini egemenliği altına alarak bölgede bir üstünlük kurar. Mısır’la ilişki kurulur. Girit adasında ticaret en üst düzeye erişir. Yunanistan yarımadasında, özellikle Argolis’te Girit uygarlığının etkisiyle saraylar inşa edilir ve küçük küçük şehirler kurulur.

M. Ö. 1450 YILINA DOĞRU

Girit adasındaki sarayların bir bölümü zamanla yıkılır. Yarımada-ya yeni yerleşen bazı kavimlerin etkisiyle olduğu sanılan, lineer B yazı sisteminin kullanılmaya başlandığı görülür.

M. Ö. 1400 YILINA DOĞRU

Girit adasındaki sarayların tamamı yıkılır ve bu Girit uygarlığının sonu olur. Başta Mikenai ve Tirins şehirleri halkı olmak üzere Akalar, Giritlilerin Akdeniz’deki egemenliklerini ve ticareti ellerine geçirirler. Lineer B yazı sisteminin kullanımı yaygınlaşır. Mikenaililer tarafından büyük, kubbeli mezarlar ve kaleler inşa edilir.

M. Ö. 1260 YILINA DOĞRU

Anadolu’nun kuzeybatı sahilinde yer alan Truva kenti, Akalar olduğu sanılan güçlü bir düşman tarafından tahrip edilir. Bu olay Homeros’un destanına konu olmuştur. Hint-Avrupa ırkından bir başka kavim olan Dorlar Yunanistan’istila ederek Akaları boyunduruk altına alırlar ve yörede ilk kez demirin işlenmesine geçilir. İyonyalılar gibi bazı gruplar Anadolu’ya göç ederek orada yeni şehirler kurarlar. Diğerleri bu dönemde Mısır sahillerine ve Yakındoğu’ya yerleşerek “Deniz Kavimleri” adıyla tarihe geçen halkla karışırlar.

M. Ö. 1100 YILINA DOĞRU

Mikenai ve diğer Aka şehirleri yıkılır ve bu, Miken uygarlığının sonu olur. **“Karanlık Devir”** ya da “Yunan Ortaçağı” adı verilen devir başlar. Bu, Demir Çağı’nın da başlangıcıdır. Seramik çalışmaları gelişerek **“geometrik”** adı verilen tarza dönüşür. Aynı dönemde Yunan halkının ekonomik, sosyal ve siyasi sisteminin temelini oluşturan **“polis”**ler kurulmaya başlar.

M. Ö. 900 YILINA DOĞRU

Lakonya’yı istila eden Dorlar, Aka asıllı oldukları sanılan yerli halkı egemenlikleri altına alarak Evrotas nehri kıyısında Isparta kentini kurarlar.

M. Ö. 850 YILINA DOĞRU

Lakonya’da bu tarihlerde Homeros tarafından **İlyada** ve **Odise** adlı iki destan kaleme alınır.

M. Ö. 800 YILINA DOĞRU

Fenike alfabesinden ilham alınarak meydana getirilmiş olan ilk Yunan kitabesi, Atina’da bulunan **“Dipilon Vazosu”**dur. Sözü edilen yazı sesli harflerin katılmasıyla kısa sürede gelişir ve **“Arkaik Devir”** (M.Ö. 800-M.Ö. 500) adı verilen Yunan tarihi başlar. Bu dönemde denizcilik ve ticaret, Akdeniz kıyılarında koloniler kurmuş olan Fenikelilerin elindedir. İtalya’da Tiber ve Arno arasında yer alan bölgede yaşayan ve Anadolu’dan geldikleri anlaşılan Etrüskler tarih sahnesinde görülmeye başlarlar.

M. Ö. 753

Efsaneye göre Romulus tarafından Roma şehrinin kurulması bu tarihe rastlar.

M. Ö. 750 YILINA DOĞRU

Boiotia’da doğmuş olan Yunanlı şair Hesiodos tarafından dünyanın kuruluşu ve Tanrıların soyağacını anlatan **“Theogonia”** adlı eser ile **“İşler ve Günler”** (**Erga Kai Hemera**) adlı şiir kitabı kaleme alınır. İki asır sürecek olan büyük “Yunan Kolonileşme Hareketi” başlar. İtalya’da Cumae şehri kurulur.

M. Ö. 700 YILINA DOĞRU

Kolonileşme Hareketi İtalya'nın güneyine ve Sicilya'ya kadar yayılarak (Büyük Yunanistan, Messina, Katana, Syrakusai/Siraküza), Sibaris, Tarentum gibi şehirler kurulur. Uzun bir savaştan sonra yerli halkı boyundurukları altına alan İspartalılar, Messenia Ovası'nın verimli topraklarını ellerine geçirirler. Atina'da soylu ailelerin siyasi güçleri sağlamlaştınır. Monarşi yerini aristokrasiye bırakır. Kralların elinde bulunan yetkiler arhont'lara geçer.

M. Ö. 650 YILINA DOĞRU

Yunan Kolonileşme Hareketi, Halkidikya yarımadası, Trakya sahilleri ve Boğazlar'a kadar uzanır. M.Ö. 660 yılında Bizantion'un (İstanbul) kuruluşu, Karadeniz'e giden yolu açar.

M. Ö. 630 YILINA DOĞRU

Yunanlılar tarafından Afrika Kıtası'nın kuzeyinde Kirene kurulur. Messenyalıların başkaldırmaları, Sparta'nın güvenliğini tehlikeye düşürür. Büyük fedakârlıklar ve çabalar sonucunda İspartalılar Peloponnes yarımadasının büyük bir bölümünde yeniden hâkimiyet kurarlar.

M. Ö. 620

Atina'ya hâkim olan ve tehlikeli boyutlara ulaşan sosyal geriliğin ortaya çıkmasından önce, eskiden sözlü olarak yürürlükte bulunan kanunların, Drakon tarafından yazılı hale getirildiği görülür.

M. Ö. 600 YILINA DOĞRU

Bu tarihte Anadolu'dan giden Fokaialılar tarafından, Fransa'nın Akdeniz sahillerinde, bugünkü adı Marsilya olan Massalia kolonisi kurulur.

M. Ö. 594 YILINA DOĞRU

Kendisine tam yetki verilmiş olan Solon, devleti yeniden düzenlemek göreviyle “**arhont**” seçilir. Köylülerin borçlarını indirir ve

ödenmemiş borç karşılığında uygulanan kölelik cezasını kaldırır. Ticareti destekler, zanaatkârları korur ve zeytinciliğin geliştirilmesi için çaba gösterir. Vatandaşları servetlerine göre dörde ayırarak her birinin hak ve ödevlerini belirler.

M. Ö. 560 YILINA DOĞRU

Eski bir soylu olan Peisistratos Atina'da iktidarı eline geçirir. Köylülerin, tüccarların ve zanaatkârların desteğini kazanarak soyluların nüfuzunun zayıflamasına neden olur.

M. Ö. 550 YILINA DOĞRU

Yunan Kolonileşme Hareketi aşağı yukarı bu tarihlerde sona erer. Bu dönemde Yunanlılar, İspanya'nın, Fransa'nın, İtalya'nın güney sahilleri ile Sicilya, Kuzey Afrika, Ege kıyıları, Boğazlar ve Karadeniz sahillerine kadar yayılmış durumdadırlar. Pers kralı Kiros, Medlere saldırarak başkentleri Ekbatana'yı ele geçirir. Hızla büyüyen Persler, üç yıl sonra Lidya Krallığı'nı ve Anadolu sahillerinde yer alan Yunan kolonilerini ele geçirirler.

M. Ö. 527

Peisistratos'un Atina'da ölümünden sonra yerine oğulları Hipparhos ve Hippias geçer.

M. Ö. 510 YILINA DOĞRU

Bir suikast sonucu öldürülen (M.Ö. 514) Hipparhos'un yerine geçen Hippias daha sert bir politika uygular. Sürgüne gönderilen soylular, İsparta'nın da desteğiyle Atina'ya saldırırlar. Hippias kaçmak zorunda kalır.

M. Ö. 508

Kleisthenes (Kleistenes) bu tarihte başa geçer ve bir dizi reform başlatır. Bu reformlar sayesinde sosyal sınıflar veya servet dağılımından kaynaklanan bölünmeler ortadan kalkmış ve demokrasi güç kazanmıştır. Aynı şekilde on yıl süreyle sürgüne gönderilme cezasının uygulanmaya konulması da bu döneme rastlar.

M. Ö. 499

Anadolu'da yer alan İyonya sahil kentlerinden Milet'in tiranı Aristagoras bu tarihlerde Perslere başkaldırır ve isyan kısa sürede bütün İyonya'ya yayılır. İsyancılar, Atina'nın ve Eretria'nın desteğini sağlayarak satraplığın başkenti Sardes'i ellerine geçirirler.

M. Ö. 494

Fenike, Girit ve Mısır gemilerinden oluşan Pers donanması, Milet önlerinde Yunanlıları bozguna uğratar. Milet yerle bir edilir. Bunun üzerine diğer şehirler isyandan vazgeçerler.

M. Ö. 492

Darius'un Yunanistan'a düzenlediği ilk seferi, Athos Burnu önünde donanmasının fırtınaya tutulması ve parçalanması üzerine başarısızlıkla sonuçlanır.

M. Ö. 490

Persler yeniden harekete geçerler. Çok büyük bir donanmanın desteğinde Ege Denizi'ni geçen Pers ordusu Euboia (Eğriboz) adasında karaya çıkar ve Eretria'yı alır. Daha sonra Attika'da, Marathon Ovası'nda karargâh kuran Persler, Miltiades komutasındaki Atinalılar tarafından yenilirler. Persler geri dönmek zorunda kalmışlardır.

M. Ö. 480

Darius'un yerine geçen Kserkses Yunanistan'a yeni bir sefer düzenler. Bizzat kralın kumandasında ve güçlü bir donanma desteğindeki Pers ordusu Yunanistan'ı kuzeyden işgal eder. Thermophylai Geçidi'nde (Termofilai) Isparta kuvvetlerini yenilgiye uğratarak Atina'yı ele geçirir ve şehri yakar. Halk Salamis adasına kaçır. Pers donanmasının Salamis'te yenilgiye uğraması üzerine Kserkses Asya'ya geri döner. Bu savaşın gerçek kahramanı, Atinalı Themistokles (Temistokles) olmuştur.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:
PERİKLES DÖNEMİ

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

ESKİ YUNAN II
Perikles dönemi

KARACAN

BAYİNİZDEN
ŞİMDİDEN AYIRTINIZ